

ARADI KÖZLÖNY

Főszerkesztő és igazgató:
Dr. STAUBER JÁNOS

ARAD 55. évf. 104. szám
1940. május 10., péntek

Felelős-szerkesztő:
SZ. JAKAB GEZA

Laptulajdonos: „Aradi Közlöny lapkiadó r. t.” — Törvényszéki bejegyzési szám: 10/1—1938.

Május 10-iki ünnep Aradon

A hivatalos program ismertetése

A május 10-iki nemzeti ünnep alkalmából az aradi rendőrség az alábbi közleményt adta ki: Péntek, május 10-ike nemzeti ünnep és szigorított munkaszünet. Az üzletek zárva tartandók, üzemek és gyárak nem dolgozhatnak és a hivatalokban is szünetel a munka. A mézárások, hentesek és pékek reggel 9 óráig azonban nyitva tarthatnak. Reggel 7 órától azon az útvonalon, amelyen a felvonulás történik, vagyis az Avram Iancu tértől a Crisan uccáig, a felvonulás végéig, a közlekedés szünetel. A járművek forgalmát ezen idő alatt a mellékútvonalon bonyolítják le. A rendőrség felszólítja mindazokat, akiknek a tribünre szóló jegyük van, hogy helyeiket délelőtt fél 11 óráig foglalják el, mert később a kordonon senkit sem engednek át.

A május 10-iki ünnepség hivatalos programja egyébként a következő:

Hajnaltól 21 ágvulövés jelzi a nap jelentőségét. Délelőtt 10 órakor ünnepi Te Deum a katedrálisban, a katonai és polgári hatóságok vezetőinek jelenlétében. Ugyancsak a fenti időpontban a város valamennyi templomában ünnepi istentisztelet tartanak, amelyen résztvesznek a hatóságok képviselői is. Te Deum után a hatóságok fejei elfoglalják a városháza előtti tribünön lévő helyeiket, hogy jelen legyenek a felvonuláskor. A diszfelvonulás után fogadás lesz a vármegyei prefektúrán, ahol az alábbi sorrendben történik meg a jókívánások kifejezése:

1. A klérus: ortodox, görög katolikus, szerb, római katolikus, református, evangélikus, neolog és ortodox izraelita. 2. A hadsereg. 3. A bíróság. 4. A város polgármestere, a városi és megyei közigazgatási tisztviselők kíséretében, 5. a NUF

és a Nemzeti Gárda, 6. A strajerek képviselői, 7. A teológia, 8. A román középiskolai tantestület tagjai, 9. A magyar középiskolai tantestület tagjai, 10. A megyei tanfelügyelő az elemi iskolai tantestület tagjaival, 11. Az ügyvédi kamara, a közjegyzők és az állami ügyvédek, 12. Az erdőigazgatóság, 13. A Banca Nationala, 14. A mezőgazdasági kamara és a mezőgazdasági szolgálat, 15. A kereskedelmi és iparkamara, 16. A munkakamara, 17. A pénzügyigazgatóság, 18. Az erdélyi vadászati vezérfelügyelőség és a megyei vadászati felügyelő, 19. A CFR felügyelőségek, a vám, a munka, kereskedelmi és ipari, a CFR állomás a rangidős felügyelővel az élen, 20. A vizszolgálat, 21. A posta és távirada, valamint az SART, 22. Az orvoskamara, 23. A mérnökök és építészek testülete, 24. Az Astra a kultúregyesületekkel, 25. A Vörös Kereszt, 26. A Príncipele Mircea, 27. A Román Nőegylet, 28. Az ortodox román nőegylet, 29. A görög katolikus nőegylet, 30. A hadrokkantak egyesülete, 31. A tartalékos tisztek és nyugdíjas tisztek egyesülete, 32. Az ortodox román egyesület, 33. Az 1918—19-es nemzeti gárda és volt frontarcosok, 34. A Kölcsény Egyesület, 35. A sajtó képviselői.

Délután 5 órakor a Kulturpalotában rendeznek ünnepséget, majd este 9 órakor zenés takarodó lesz a szokott útvonalon. Ebből az alkalmából a Duca, Colonel Pirici, Avram Iancu, Regina Maria, Regele Ferdinand, Episcopiei, Eminescu, Berthelot utszakaszon az ablakokat ki kell világítani.

A házakat és üzleteket fel kell lobogózni, a kirakatokat pedig Ófelsége a király és a trónörökös képével kell díszíteni.

és milyen előkészületeket tett ennek megakadályozására.

A vita befejezése után Churchill, az admirális első lordja mondotta el beszédét és ebben a következőket jelentette ki:

— Ennek a háborúnak a során többször is azt a kérdést intézték hozzánk, hogy miért nem ragadjuk magunkhoz a kezdeményezést.

Azt a hátrányt, hogy nem a miénk a kezdeményezés, csak nehezen lehet behozni és ehhez rövid idő nem elegendő. A kezdeményezés hiánva azzal magyarázható, hogy az utóbbi öt évben nem tartottuk meg, illetve nem szereztük meg a légi egyenlőséget, vagy a légi fölényt Németországgal szemben.

Ez régi és hosszú történet. Az utóbbi két évben az ellenzéki pártok közbeléptek és értékes segítséget nyújtottak.

A légihaderő döntő szerepe

— Megmaradt azonban az a tény, hogy nem sikerült elérnünk a légi egyenlőséget Németországgal szemben, holott ez életkérdést jelentett biztonságunk szempontjából.

A repülőgépekben való hiány annak ellenére, hogy úgy az emberanyagban, mint a repülőgépanyagban jobb minőséggel rendelkezünk, sok nehézséget okozott és

szervenést, valamint veszedelmet okoz a jövőben is, amelveket el kell tűrnünk férfias erővel mindaddig, amíg nem rendelkezünk megfelelő feltételekkel, amire egészen biztosan sor kerül.

Nagy bölcs lenne az, aki mindent tudna erről a háborúról. Nincs értelme annak, hogy a múlt háborús szokásainak beszélnünk a jelenlegi háborúról.

A jelenlegi háborút nagymértékben a légihaderő határozza meg.

A légi haderő volt az, amelyik bizonyos helyeken döntő módon befolyásolta a tengeri flotta és a szárazföldi csapatok mozgásait. Nem szabad eltuloznunk ezt az új tényezőt, de nem tagadhatjuk meg, hogy létkérdést képező jelentőségét elismerjük.

A Skagorakban csak buvárhajók működhetnek

— Alexander képviselő ur azt kérdezte, hogy miért nem támadtuk meg a Skagorakban az ellenség utánpótlási összeköttetéseit, mert hiszen jelenlegi tengeri fölényünk módott adott volna arra, hogy hadi egységeinkkel uraljuk ezt a szorosot és ilvmódon az első pillanattól és megszakítás nélkül elvághattuk volna az Osloval való összeköttetést.

Az ellenség légiereje azonban, amelyet őrhajóink ellen használt volna fel, túlságosan drágává tették volna ezt a módszert, semhogy alkalmazásához folytathattunk volna.

Jelentős erőre van szükség ahhoz, hogy állandó őriparatokat tarthassunk fenn a tengeren és azok a veszteségek, amelveket ezeknek az őrhajóknak a repülőgépek okozhattak rövidesen

tengeri katasztrófára vezethettek volna. Ime ezért folytatódtunk ahhoz, hogy tengeralattjárókkal teremtsünk blokádot, mert ez volt a rendelkezésünkre álló egyetlen

Egyre valószínűbbé válik a Chamberlain-kormány lemondása

— Churchill szerint a közép-norvégiai eseményeket Németország légi fölénye idézte elő — Fokozzák a holland védelmi intézkedéseket —

London. (Rador.) Az alsóház szerdai ülésén a késő éjszakai órákban szólalt fel a szavazás előtt Duff Cooper, volt tengerészeti miniszter és beszédében a következőket mondotta:

— Sokan abban reménykedtek, hogy nemzeti kormányt sikerül megválasztani, nem a háború kitörésekor, hanem már közvetlenül a müncheni kudarc után. Remélem, hogy a kormányt megfelelő módon befolyásolja majd ez a kétnapos vita és drasztikus reformokat határoz meg. Sajnálatos, hogy Chamberlain ur barátaihoz intézett felhívást. A legnagyobb sajnálattal arra kényszerülök, hogy az általa vezetett kormány ellen szavazzak. Nincs okom arra, hogy azt higgyem, hogy a Norvégiába küldött hadsereg felszerelése hiányos volt, vagy pedig az utánpótlásban lettek volna hiányok. A csapatok minőségét kifogásolni nem lehet, ugyhogy végül is csak arra a következtetésre juthatok, hogy maga a kormány működött rosszul. Azt a javaslatot, hogy szűk körű háborús kormányt alakítsanak, Chamber-

lain ur könnvedén elutasította, holott mindenki véleménye szerint egy ilyen szűk körű háborús kormány a legutóbbi háborúban kitűnően bevált.

Alexander munkáspárti képviselő, volt tengerészeti miniszter a következőket mondotta:

— Angliában él az elhatározás, hogy megnyerje ezt a nagy háborút. Néhány hónappal ezelőtt kevesen látták előre, hogy el fogjuk veszíteni skandináviai és dániai élelmiszer beszerzési piacainkat és hogy rövid időn belül nélkülözniünk kell a hollandiai élelmiszereket is.

Meg kell mondani a népnek, hogy mi a valószínűség, hogy egész Anglia népe valóban a háborús gazdálkodásra térjen át. Elégedetlen vagyok úgy Chamberlain, mint a nemzetvédelmi és a légügyi miniszter kijelentésével. Milyen információkkal rendelkezett az angol kormány Németország terveit illetően mielőtt Norvégia megtámadása bekövetkezett volna

len módszer. Ebben az ügyben meghallgattuk tengerészeti szakértőink véleményét is.

— Nagy különbség van között, hogy valaki felelősséget vállaljon egy rendelet kiadásáért, amely számos értékes hajó elpusztulását jelentheti s között, hogy valaki ilyen felelősség viselése nélkül véleményt nyilvánítson.

A felelős tengerészeti szakértők tanácsára a Skagerrákban való hadműveleteinket kizárólag tengeralattjárók tevékenységére szorítottuk.

A blokád minél hathatósabbá tétele érdekében visszavontuk azokat a korlátozó rendelkezéseket, amelyeket általában a tengeralattjárók kaptak. Rendeletet adtunk ki, hogy

az összes német halókat nappal süllyesztesék el, mielőtt erre alkalom adódik.

A siker drága volt a németek számára. Hét-nyolcezer német fulladt meg és a hullámok

Amiért Trondhjem megtámadásáról lemondtak

— Az én véleményem mindig az volt, hogy Narvik rendkívül fontos. Nézetem szerint Narvikban van az az út, amely döntő cselekedetűhöz vezet ebben a háborúban.

Terveket készítettünk a Namsosba és Andalsnesbe, valamint a trondhjem-i fjordba való partraszállásra. Kétségtelenül ez kockázatos művelet volt.

Nyilvánvalónak tűnt, hogy nagy és értékes hajók órákon át légtámadásoknak és súlyos veszteségeknek lesznek kitéve. Pillanatra sem volt kétséges annak lehetőségéről, hogy ezt a műveletet végrehajtsuk.

Miért mondtunk le hát akkor erről a tervről, amelyet április 25-én akartunk teljes egészében megvalósítani? A tervről való lemondás azért történt meg, mert azok a kisebb csapatok, amelyeket április 17-én Namsosban és Andalsnesben partra szállítottunk, jelentős mértékben előre jutottak és könnyebbnek mutatkoztak Trondhjemnek ezen az úton való elfoglalása semhogy kockáztassuk a Trondhjem elleni közvetlen támadással járó nagyobb veszteségeket. A Trondhjem elleni közvetlen támadásra vonatkozó javaslatát a tengerügyi hivatal pillanatra sem vonta vissza s nem is tartotta ezt a hadműveletet tengerészeti szempontból keresztülvihetőnek.

A katonai szakértők azonban kétségüket fejezték ki afölött, hogy az ellenség légi fölénye mellett lehetséges lenne a csapatok partraszállítása.

Ezen körülmények között a vezérkar vezetői különbség nélkül annak a véleményüknek adták kifejezést, hogy könnyebb és veszélytelenebb lenne kisebb egységeket partraszállítani a főbb támadási pontokon. Teljes felelősséget vállaltunk a miniszterelnökkel, valamint a többi miniszterekkel együtt a szakértő tanácsadók véleményének elfogadásáért. Ugy véljük, hogy az általuk nyert értesülések alapján igazuk van. Oslo-i északra a német előnyomulás rendkívül gyors ütemben történt.

„Rossz eredmények”

A norvégok képtelenek voltak arra, hogy a hegyek szorosait megvédjék és nem rombolták szét az utakat és a vasutakat. Április 25-én, vagy 26-án várható volt Trondhjemtől délre német csapatok megérkezése. Ugyanakkor az ellenség állandó légi támadása Namsos és Andalsnes ellen megakadályozta azt, hogy ezekben a kis halászfői kikötőkben jelentős erősítéseket tehessünk partra és partra szállíthassuk tüzérségünket, valamint a hadsereg élelmezését és hadianyag után pótlását. Ezeket a csapatokat vagy vissza kellett vonnunk, vagy pedig az a sors várt volna ránk, hogy az ellenség fölényre elpusztítsa őket.

Nem fér kétség ahhoz, hogy jogos volt a visszavonulás elhatározása. Ennek a 12 ezer embernek visszavonulása ügyesen és ronthatom: szerencsével történt. Ugy a tengerészeti, mint a katonai és légtügyi szakértők, va-

ezrével hozták a holttesteket az Oslo előtti sziklákra. A világító torony lábainál a legrémesebb képeket lehetett látni. Mit jelent azonban hét vagy nyolcezer elveszett ember egy totális kormányzat és állam számára, amely ellen küzdünk.

A tengerészeti miniszterium megkönyvebbülve lélegzett fel, amikor a Warspite cirkáló beérkezett a narviki fjordba és megállapította, hogy ott nincsenek aknák és a fjordban nem rejtőztek egyetlen ellenséges torpedóromboló sem.

Fölvetették a kérdést, hogy miért nem hatoltunk be már az első órákban Bergenbe, Trondhjembe és más norvég kikötőkbe? A kikötőkbe való behatolásnak az lett volna a legfontosabb célja, hogy elpusztítsuk az ott levő ellenséges torpedórombolókat. Viszont ezeket már nagy részben elpusztították repülőgépeink. Nem fér kétség ahhoz, hogy mindent el kellett követnünk annak érdekében, hogy megsegítsük a norvégeket. A legjobb út erre Trondhjem elfoglalása lett volna.

mint a közvetlenül érdekelt miniszterek és a háborús kabinet tagjai a művelet minden fázisában teljesen egységes véleményen voltak.

— Az elért eredmények rendkívül rosszak és kiábrándítóak.

Felmerül a kérdés, hogy abban az esetben, ha a közvetlen tengeri támadás mellett tartunk ki, kielégítőbbek lettek volna e az eredmények.

Mindig azon a véleményen voltam, hogy flottánk elszállíthatja a csapatokat a trondhjem-i fjordba, ott partra teheri őket, hogy megtalálják az érkekezést az ellenséggel. Örömmel vállaltam volna minden felelősséget ilyen kísérletért, ha ezt a szakértők is helyeselték volna.

— De ha el is fogadjuk azt a nézetet, hogy ilyen módon urak lehetünk volna Trondhjem, vagy annak romjai fölött, április 25-én, felmerül a kérdés, hogy elegendő hadsereget vihetünk volna Trondhjemtől délre azzal a feladattal, hogy visszautasítsa az ellenséget. Ha jelenleg 25 ezer,

Narviknál repülőtérral rendelkeznek a szövetségesek

— A svéd tevékenység, mintahogy az más népek esetében is történt, csupán arra korlátozódott, hogy bírálatban részesítette az angol kormányt. A narviki helyzetre vonatkozólag nem adok felvilágosításokat és csupán annyit közlök, hogy ottan a feltételek és a megerősítések lehetőségei sokkal inkább egyenlők.

Alexander képviselő kérdésére Churchill értesítésére adta, hogy

a szövetségesek Narviknál repülőtérral rendelkeznek.

Semmi okot nem látunk arra, hogy tengeri ellenőrzésünk ne váljék hatályosabbá most, amikor megszünt a norvég folyosó, amelynek segítségével a németek eddig szállításokat eszközölhettek.

Churchill a következő szavakkal fejezte be a beszédét:

— Szűnjenek meg végre a háború előtti vizsgálásokat. Felejtjük el a személyi veszedelmeket. Minden erőnket arra összpontosítsuk, hogy a nemzetet harcra vessük.

Az elmúlt háború során sohasem voltunk nagyobb veszedelemben, mint most.

Előterbe került Chamberlain lemondásának valószínűsége

London, (Rador). Az angol alsóház délelőtti 11 óra-kor ült össze. Anderson belügyminiszter közölte, hogy a kormány a legnagyobb szigorral kezeli ezentúl a háborúval ellenséges egyének és egyesületek működését. Bejelentette, hogy a kormány még a mai ülésen törvényjavaslatot terjeszt elő, amely

a kémkedést és a szándékos rombolás súlyos eseteire halálbüntetést ír elő.

Chamberlain miniszterelnök nem ellenezte, hogy a gazdasági hadviselés kérdését a pünkösdi szünet után vizsgálhassák meg. A vitát május 21-én kezdenék.

Atlee őrnagy kérte, hogy ha az események szűkessé tennék, úgy a gazdasági hadviselés helyett tűz zék napirendre az általános háborús helyzet megvitátását. A miniszterelnök kijelentette, hogy ennek megvan a lehetősége. Közölte Chamberlain azt is, hogy mód van arra, ha szükségesnek mutatkozik, úgy a Házát korábban hívják össze.

vagy 30 ezer szövetséges katonát is juttattunk el az említett helyre, ami az ellenség légi fölényére való tekintettel nem játszik valószínűnek, kétség fér ahhoz, hogy ha ezek a csapatok idejére is érkeznek meg, eredményeket tudnak-e elérni, megfelelő tüzérségi és légi támasz nélkül. Nem hiszem, hogy ezek ellenállhattak volna az ellenség órási nyomásának, illetve azoknak a támadásoknak, melyeket elsőrendű stratégiai helvekről indítottak. Nem fér kétség ahhoz, hogy az oslói német támasz, valamint a németek észak felé vezető összeköttetései előnyösebbek minden más támaszpontonál és utnál, amelyet mi Trondhjemnél és a környékén lévő kikötőkben megszerezhetünk volna.

A németek Norvégia déli és középső részén 120 ezer emberrel rendelkeznek.

Svédország megváltoztathatta volna a helyzetet

— Annak ellenére, hogy egész idő alatt küldöttünk volna megerősítéseket, nem hiszem el, hogy végső eredményt érhetünk volna el, oly esetben, ha a mi támaszpontunkat Trondhjem, míg a németek támaszpontját Oslo képezi.

Nem vonok vissza semmit abból a kijelentésből, amelyet élesen bíráltak, hogy Norvégia megszállása súlyos politikai és stratégiai hiba volt Hitler részéről.

— Súlyos órákban, amikor a meglepő hírek egymást követik, pihenés végett kinyitom a rádiót és a német hírszolgálatot hallgatom. Örülök, amikor azokat a valótlanosságokat hallom, amelyeket angol hadihajók elsüllyesztéséről mondanak és arról a paradicsomról nyerhetek képet, amelyben hiveik élnek. A németek szerint elsüllyesztettek 11 angol cirkálót. A tény az, hogy csupán két cirkálót rongáltak meg könnyebben és ezek közül egyiket sem vontuk ki még egy napra sem a szolgálatból. Egvedül a segédhajókkal kapcsolatban mondtak a németek igazat, amelyekből számos tizenegyet veszítettünk el. Csapatunk visszavonása többek között annak a szempontnak figyelembevételével is történt, hogy

ne merítsük ki légtérünket, tekintettel arra, hogy sokkal nagyobb veszedelemek is várhatnak ránk.

— Abban az esetben, ha Svédország Norvégia segítségére sietett volna és az angol légihaderő rendelkezésére bocsátotta volna a repülőtereit, a helyzet valószínűleg másképp alakult volna.

— Ime ezért kérem nyomatékosan az alsóházat, hogy ne válaszoljon erre a helyzetre elhamarkodott szavazással, hanem vegye figyelembe a helyzet súlyosságát, a parlament méltóságának megfelelően.

Mint ismeretes a vitát követő szavazás során a kormány 281 szavazattal 200 ellenében bizalmat kapott.

A Reuter ügynökség parlamenti tudósítója a helyzetet vizsgálva, megállapítja:

A szerdán történektől kitűnik: 1) Chamberlain egyelőre a kormány élén kíván maradni, amint azt szerda este megindokolta. 2) A munkáspárti ellenzék elfogadta a parlamenti szünetet, tehát május 21-ig „fegyverszünet” van. A munkáspárt a jövő héten tartja meg rendezt tanácskozását és a fegyverszünetet a kormány átalakításának elvártában adta meg, ami most már biztosra vehető. 3) Sem a munkáspárt, sem Lloyd George nem hajlandó belépni olyan kormányba, amelynek Chamberlain az elnöke. 4) A miniszterelnök befolyásos híveiből alakított bizottságot kért fel, ugynevezett „1922. évi bizottságot”, hogy csütörtökön lépjön vele érintkezésbe a Downing Street-en.

Utána az alsóház megkezdte a Davies-indítvány feletti vitát, hogy a legközelebbi ülést május 24-én, vagy 21-én tartsák. Davies kijelentette felszólalásában, hogy

az egész kormányzati gépezetet újra fel kell szerelni.

Több felszólaló hasonló hangnemben beszélt és Peare konzervatív képviselő azt javasolta, hogy ne napozják el a Házát, majd rámutatott, hogy ez a helyzet nem állt volna elő, ha a miniszterelnök előbb hajlandó lett volna kormányát átalakítani és azt nemzeti alapokra fektetni.

Miután a kormánypárt nevében ismét bejelentették Chamberlain miniszterelnök kijelentését, amely szerint, ha szükség lesz rá, úgy a Házát előbb összehívják, Davies visszavonta indítványát.

Még Butler külügyi államtitkár szólalt fel és kö-

költe az angol—olasz gazdasági tárgyalások lehetőségével kapcsolatos kérdésekre, hogy

meg van a remény, hogy a két ország kiküldöttjei között folyó tárgyalások eredményre vezetnek.

Az angol alsóház csütörtöki ülésén Beverlay Bax, fer konzervatív képviselő kérdést intézett Lloyd George-hoz, hogy nagy tekintélyével és kiváló tudásával nem lenne-e helyesebb, ha a kormányt támogatná, semhogy rombolni akarjon?

Baxter ezután így folytatta:

— Akarjuk Lloyd George segítségét. Szükségünk van eszére, lelki gazdagságára, de nem akkor ha el van határozva arra, hogy megint a hajónkat, valahányszor viharban vagyunk. (Taps.)

Erre a felszólalásra válaszolva Lloyd George kijelentette, hogy Hitler azért került uralomra, mert a szövetségesek nem teljesítették a leszerelésre vonatkozó ígéretüket, amint erre Németországgal kötelezettséget vállaltak.

— A legrettenetesebb helyzetben vagyunk, amelybe egy nép lúthat, amely megszegte kötelezettségét. Nemcsak addig, amíg miniszterelnök voltam, hanem később is minden uton arra törekedtem, hogy meggyőzzem a nagy európai demokráciákat az egész

világ előtt vállalt kötelezettségek betartásának fontosságáról.

Az alsóház egyébként elfogadta a már előbb előterjesztett javaslatot és elhatározta a május 21-ig tartó parlamenti szünetet.

A Reuter-ügynökség parlamenti tudósítója szerint a helyzet csütörtökön délután még mindig bizonytalan maradt. Uglátszik, Chamberlain miniszterelnök megvárja, hogy mit határoz a munkáspárt a kormányban való részvétel felől, de ezt csak a párt jövő heti értekezlete után tudhatja meg. A miniszterelnök követeli

minden bajnak az az oka, hogy Chamberlain tulajdonságos lojalitással viselték miniszterársai iránt.

Beavatottak szerint a megoldás nem képzelhető el az ellenzéki pártok közreműködése nélkül. Az ellenzék pedig visszautasítja a közreműködést Chamberlain vezetés alatt. Sőt nem is hajlandó résztvenni olyan kormányban sem, amelynek egyik tagja Chamberlain lenne. Ha távozna, úgy az utóda a háborús miniszterium élén Halifax lord lenne. Alsóházi körök véleménye szerint

Chamberlain csak azért is le fog mondani, hogy a királytól megbízást kapjon új kormány alakítására.

Halifax lord személye előtérben

Annak ellenére, hogy az ellenzék Chamberlain képességeit támadta, a miniszterelnök közvetlen környezete annak a véleménynek ad kifejezést, hogy ez az a támadások nem voltak indokoltak.

Nyilvánvaló, hogy Chamberlainnek meg kell válnia néhány közebbi miniszterársától, akikkel szoros együttműködött, vagy pedig velük együtt kell távoznia.

mert az ellenzék nem járul hozzá ahhoz, hogy a jelenlegi kormány tagjai cseréljenek egymás közötti tárcát. A közvélemény szerint az ellenzék együttműködése nélkül tartós megoldásra nem lehet jutni. Akkor az esetben, ha Chamberlain nem valósítja meg a kormány alapszervezését, kérdéses, hogy az ellenzék hajlandó volna-e egy olyan kormányban résztvenni, amelyben Chamberlain nem a miniszterelnöki tisztséget töltené be, hanem más tárcát vállalna. Úgy vélik, hogy erre a kérdésre a válasz nemleges lenne. Felmerült az a feltevés is, hogy Halifax lord kap meghatalmazást a kormányalakításra. Mivel a tradíciók meg

követelik, hogy a miniszterelnök az alsóház tagja legyen, módot kellene találni arra, hogy a jelenlegi külügyminiszter részt vegyen az alsóház munkájában. Jelenleg valószínűleg látszik, mint a múlt héten, hogy Churchill tölthesse be a miniszterelnöki tisztséget, mert Churchill az alsóház szerdai ülésén szolidaritást vállalt a kormány élökével.

A munkáspárt képviselői és az ellenzéki szabad, elvű párt képviselői arra a kérdésre, hogy részt venne-e a kormány munkájában, illetve hajlandó-e a kormányt támogatni — tudomásul hozzák a választ, amely tagadó. A nemleges válasz után előtérbe került a kormányválság kérdése is és ezzel kapcsolatban az a hír kelt szárnyra, hogy Chamberlain kész a lemondásra.

Páris. (Rador.) A Stefani hírszolgálati iroda jelenti: Valószínűnek tartják, hogy a csütörtöki miniszteri tanácsülésen a háborúval kapcsolatos fontos intézkedéseket fogantatosítanak. Nincs kizárva, hogy az esetben, ha az angol kormányt átalakítják, Reynaud is átalakítja kormányát.

MUSSOLINI:

„Hozzá kell szoknotok hallgatásomhoz, amelyet a tettek szakítanak majd meg”

Róma. (Rador.) A császárság napját a Venezia-téren diszeflvonulással ünnepelték, amely alkalommal Mussolini több katonát és tisztet kitüntetett, akik az etiopiai és a spanyol háború folyamán érdemeket szereztek. Az ünnepség után nagy tömeg gyűlt egybe és ünnepelte Mussolinit, aki többször megjelent a Palazzo Venezia erkélyén. Mussolini beszédet is mondott és a többek között a következőket mondotta:

— Május 9-ike nagyjelentőségű nap az ország történelmében: egy lényeges győzelem ünnep. Beszédeim után hozzá kell szoknotok hallgatásomhoz is, amelyet majd tettek fognak megszakítani.

Enyhült a Földközi-tengeri feszültség

A földközitengeri helyzet, úgy látszik, — legálabbis egyelőre — nyugvóponton jutott. Vonatok az az Délkeleturópára is, ahol a sorsközösségekben levő

országok a béke mellett nyilatkoztak meg és ebben a vonatkozásban érdekes az az ankarai jelentés, amelyet az angol hírszolgálati irodák továbbítottak és amely szerint Szaradzoglu török külügyminiszter a görög követ előtt kijelentette volna, hogy támogatás esetén Törökország teljes katonai segítségben részesítené Görögországot. Ezt a kijelentést meglelégedéssel fogadták Londonban.

Érdekes a római Messagero című lap vezércikke, amelynek írója rámutat arra, hogy az angol és francia sajtó ujabban bizonyos udvariasságot tanúsít Olaszország iránt, de állandó figyelmeztetéseket közöl, hogy Olaszország milyen kockázatot vállalna beavatkozás esetén. Az angol és francia lapok azt írják, hogy Olaszország elvesztheti Libiát, Abessziát, a Dodecanesost, Pantellariát és Sardiát és hogy három oldatról érheti bombatámadás. A Messagero megállapítja, hogy hasonló udvariasságot tanúsíthat a szövetségesek iránt, de mindenesetre figyelmeztetni kívánja London és Páris az őket érhető veszteségekre.

Több mint felmilió ember áll fegyverben Hollandiában

A nemzetközi érdeklődés homlokterében az angolai belpolitikai események mellett Németalföld rendkívüli intézkedései állnak. A holland kormány a rendkívüli óvintézkedések során elrendelte, hogy május 10-től idegen repülőgépek nem szállhatnak a Amszterdami repülőterén. Egyetlen repülőteret jelölték ki az idegen légitörlemény lebonyolítására. Általában, bár a helyzet enyhült, a holland kormány fenntartotta a katonai intézkedéseket és jelenleg több mint felmilió fegyveres áll fegyverben. A közlekedési vonalak és a gázrendszer hasznavehetetlenné tételére előkészületek lettek. Hága politikai körökben visszautasítják azt a hírt, mintha Hollandiába német birodalmi biztos érkezett volna, aki állítólag ultimátumszerű üzenetet adott át a kormányelnöknek. Hangsúlyozzák, hogy a kormány nem vett át ultimátumot.

Elővigyázatossági intézkedések egész Hollandiában

Amszterdam. (Rador.) A Reuter-ügynökség jelenti: A holland katonai hatóságok a legkörültekintőbb módon folytatják előkészületeiket, hogy minden eshetőségre készen álljanak. Semmi részletet nem hagytak figyelmen kívül. Tegnap a katonai rendőrség tagjai zöld egyenruhában és acélsisakkal ívették az összes fontosabb épületek őrzését, beleértve a lapokat és a sajtóügynökségeket is. Több helyen gépiegyvereket állítottak fel. A tenger-

Holland-Indiát védi az U. S. A. hajóhada a hawaikörnyéki vizeken

Washington. (Rador.) Cordel Hull tegnap válaszolt az újságírók azon kérdéseire, hogy miért marad az amerikai flotta a hawaii vizeken és kijelentette, hogy ez az elhatározás nincs összefüggésben a külügyminisztérium politikájával. A Reuter iroda ezzel kapcsolatosan azt jelenti, hogy a rendelkezésnek az az oka, hogy megakadályozzák a japán flottának Holland-India felé való előnyomulását, abban az esetben, ha az angol flottának a Földközi-tengeren akadna dolga.

Sanfranciscói jól informált körök úgy értesültek, hogy az amerikai hadiflotta azért marad a hawaii vizeken, mert a hadgyakorlatok során kiderült, hogy a védelem nincs kellőleg felkészülve. A flottát képtelenek megtámadták a levegőből és nagy „károkat” okoztak benne.

A DNB cáfolja, hogy két német hadsereg tartana Hollandia fele

Berlin. (Rador.) A DNB távirati ügynökség hivatalosan cáfolja egy angol sajtóügynökség hírért, amely „egészen biztos forrásból” közli, hogy két német hadsereg utban van Hollandia felé. A Nachtausgabe szerint ezen hírek mögött az az angol—francia terv rejtőzik, amelynek segítségével a szövetségesek Belgium és Hollandián át akarják megtámadni Németországot.

Orosz beleegyezéssel a finnek megerősítették az Aaland-szigeteket

Bern. (Rador.) A Züricher Zeitung jelenti Stockholmból, hogy az Aaland-szigeteket ismét megerősítették és néhány nap előtt mintegy 3000 főnyi finn katona érkezett a szigetre. Mindez a szovjet hallgatólagos beleegyezésével történt. A finn vezérkar közölte, hogy a sziget közelében a hajózás veszedelmes, miután a közelben aknákat raktak le.

Belgrádban semmit sem tudnak a szövetségesek által felajánlott szavatosságról

Belgrád. (Rador.) Azokkal a külföldi forrásból származó hírekkel kapcsolatban, amelyek szerint Anglia és Franciaország állítólag szavatosságot ajánlott fel Jugoszláviának, jugoszláv illetékes helyen kijelentették, hogy semmit sem tudnak erről az állítólagos ajánlatról.

Elhagyják Spanyolországot az amerikalak

Madrid. (Rador.) Az Egyesült Államok madridi nagykövete felszólította a Spanyol szágban élő amerikai állampolgárokat, hogy Olaszországba utazzanak és ott szálljanak az Amerikába induló gőzösökre, miután az Amerikába irányuló hajóforgalom fenntartása bizonytalanra vált.

URANIA: mind a vezet. Tel. 12-32.

3-kor matiné, 5, 7.15, 9.15 órákor

Szenzaciós műsor! A francia filmgyártás remeke. „Arany éremmel” kivételre. A b. társi és emberi önfeláldozás filmje.

HAZÁTLANOK

(L'EMIGRANTE), a legnagyobb francia filmszínésznővel „Edwige Feuillère” és francia filmek művészeivel. — Jegyelővöl! HIRADOK: Kétféle mélyes jegyek érvénytelenek!

Az „Anyák Napja“ a Minorita Kulturházban a Szociális Misszió Társulat jótekonycélú műsoros estélye

május 18-án

**Vasárnap Aradmegyébe érkezik
Silviu Dragomir dr. kisebbségi miniszter**

— Résztvesz a miniszter a NUF nagygyűlésén —

Május 12-én, vasárnap délután három órakor az aradmegyei Kiszjenő községben nagygyűlést tart a Nemzeti Ujjászülletés Frontja. A gyűlésen Magieru Andrei dr. püspök elnököl és megjelenik a gyűlésen Silviu Dragomir dr. kisebbségi miniszter, Moldovan Victor dr., a NUF vezértitkára, Ionescu Iuliu dr., Aradmegye prefekusa, valamint a NUF aradi és aradmegyei szervezetének vezetősége.

A kiszjenői nagygyűlés programja a következő: 1. A vendégek fogadása a Vejiciu Romulus-szobor előtt a kiszjenői és szentannai járások NUF vezetői, a főszoigabírók és a kiszjenői községi bíró által. 2. Adamovici Nicolae járási NUF elnök üdvözlő beszéde. 3. A fogadáson résztvevő személyek bemutatása. 4. A NUF nemzeti gárdájának felvonu-

lása Munteanu Gheorghe ezredes parancsnokságával. A felvonulás alatt a „Lyra“ énekkar a NUF indulóját énekli. 5. A meghívottak bemutatása. 6. Istentisztelet, amelyet papi segédlettel Petru Marsieu esperes szolgált. 7. Andrei Magieru dr. megnyitó beszéde. 8. Dr. Radu Cornei megyei NUF elnök beszéde. 9. A magyar és német NUF szervezetek képviselőinek üdvözlő beszéde. 10. A NUF nemzeti gárda parancsnokának üdvözlő beszéde. 12. Victor Moldovanu dr. vezértitkár beszéde. 13. A lakosság képviselőjének üdvözlő szavai. 14. Királyhimnusz, amelyet a „Lyra“ énekkar énekel. Ezután megbeszélésre kerül sor a kiszjenői mozi termében.

Cáfoiják Rooseveltt békeközvetítésének hírért

Washington. A német távirati iroda jelentti: Stephen Early, Rooseveltt elnök titkára nyilatkozott azzal a Newyork Timesben megjelent hírrrel kapcsolatban, amely szerint Rooseveltt elnök május 1-én Mussolininek békeközvetítésre tett javaslatot és a következőket mondotta:

„A Fehér Ház a legerélyesebben cáfolja azt a hírt, amely szerint Rooseveltt elnök Philips nagykövet után békeközvetítésre tett volna javaslatot Mussolininek, amit az visszautasított volna. Rooseveltt elnök felhatalmazta a Fehér Házzat, hogy ezt a minden alapot nélkülöző hírt megcáfolja.

Pacha Ágoston dr. megyéspüspök látogatása Chisineu-Crisen

Chisineu-Cris—Kiszjenőről jelentti tudósítónk: Pacha Ágoston dr. megyéspüspök dr. Héber János püspöki titkár kíséretében a radnai férfitarandókat után arad-vidéki bérmentúra indult és kedd délután a Szapárliget községi látogatás után Kiszjenőre érkezett. A nagyközség határában a község vezetői és a görög keleti egyház képviselői fogadták a megyéspüspököt. A község római katolikus temploma előtt hatalmas tömeg várta dr. Pacha Ágoston püspököt és kíséretét, akik díszes fogadtatásban részesítettek az összes helybeli egyházak képviselői, a római katolikus társadalom vezetői és a római katolikus Leányegyesület tagjai.

A megyéspüspököt először Rostás Baby köszöntötte fel a gyermekek nevében, amire a főpásztor meleg szavakkal válaszolt. Ezután a templomban május 1. ájtatosság volt, amelyet dr. Pacha Ágoston az egyházi méltóságok: dr. Héber János püspöki titkár, Reifer János mácsai plébános, kerületi esperes, Mayer Vince szapárligeti, Singer Ferenc simándi, Takács Vince székudvari és Takács János helybeli plébános segédletével tartottak meg. A megyéspüspök ezalkalommal a bérmentés jelentőségéről mondott beszédet, majd szentségi áldást osztott. A díszes szertartás ideje alatt Dászki Matild székudvari tanítónő és fivére, Dászki Vince egyházi dalokat énekeltek. A

templomi szertartás vége után a püspök a különböző küldöttségeket fogadta. Ardelean Gheorghe görög keleti lelkész a görög keleti egyház, dr. Olosz Lajos a református egyház megye, Nagy Zoltán lelkész, a református hívek nevében, dr. Goldzieher Márton az izraelita társadalom, Reisz János a római katolikus választmány és Vály Elemérné a római katolikus Leányegylet képviselőiben üdvözölte a temesvári egyházmegye püspökét. Dr. Pacha Ágoston román és magyar nyelven köszönte meg az üdvözlő szavakat, majd megdicsérte a kiszjenői római katolikus társadalom vallásosságát és tevékenységét. Az üdvözlések elhangzása után a Leányegylet tagjai a plébánián frissítőkkel vendégszolgáltak meg az üdvözlésre összegyűlt vendégeket.

Másnap püspöki mise volt a templomban. Pacha Ágoston dr. szívehezszóló, magasszárnyalású szentbeszédet tartott, amelyben az emberek közötti testvéri szeretet fontosságára hívta fel a hívek figyelmét. Majd püspöki áldást osztott és a templom előtti téren a bérmentés szentségében részesített 84 hívőt.

A szertartás után a megyéspüspök hosszasan, kedvesen elbeszélgetett a bérmentés szentségében részesített ifjakkal s a gyermekeknek süteménnyel kedveskedett. Délután tovább folytatta bérmentését s kíséretével Gyulavarsándra, majd Simonvifalvára utazott.

Hármas ikrek születtek

— Az édesanya meghalt, az ikreket a Magyar Népközötség vette gondozásába —

Cluj—Kolozsvarról jelentti az Aradi Közlöny tudósítója távbeszélőn: A Bánffyhyunad melletti Nyárszó községben Kulcsár Jánosnak hármas ikrei születtek. A fiatalasszony a szülés után azonnal meghalt, míg az ikrek mind életben maradtak. A három újszülött súlya négy kiló nyolcvan deka. Születésük után azonnal megkeresztelték őket. A keresztelésben az András, János, Ferenc nevet kapták. Mikor azonban jobban megvizsgálták az ikreket, kiderült, hogy közülük, — lányl Erre

Cluj-megyében

Jánost Erzsébetre, míg Ferencet Annára változtatták.

Az újszülötteket Pasca körorvos beszállította Bánffyhyunadra. Majd a Magyar Népközötség társadalmi szakosztálya vette gondjába az anyátlan hármasikreket és azokat a kolozsvári gyermekklinikára vitette, ahol gondos ápolásban részesítik az újszülötteket.

Az apa, Kulcsár János, sem a tragikus születésről, sem a gyermekekről semmit sem tud mind- ezideig mivel katonai összpontosításon van.

Új postai díjszabás a külföldre irányuló küldeményekre

Az aradi postafőnökségre csütörtökön megérkezett az új postai díjszabásról szóló rendelkezés, amely május 10-én lép életbe. Az új rendelkezésben május 10-től kezdve az alábbi postai díjakat állapították meg: Postai levél 20 gramig Görögország, Jugoszlávia és Törökország részére 12 lej, a többi országokba 15 lej, postai levelezőlap 8, illetve 10 lej, névjegyek 3, illetve 4 lej, nyomtatványok 50 gramonként 1, illetve 4 lej, újságok, folyóiratok 50 gramig 1, illetve 4 lej, könyvek 50 gramonként 1 és 4 lej, áru-minta 50 gramonként 3 és 4 lej, az ajánlási díj 12, illetve 16 lej, az expressz díj pedig általában 32 lej. A posta vezérigazgatóság rendelkezésében közölte, hogy több ország az újságok részére 50 százalékos postai kedvezményt biztosít.

Jegyek átvétele a Magyar Népközötség pünkösdi hangversenyére

A Romániai Magyar Népközötség aradi tagozatának pünkösdi kulturpalotai hangversenyére a nagy érdeklődésre való tekintettel csak azok léphetnek be a nagyterembe, akik belépési igazolványaikat előzetesen átvették a kerületi vezetőknél, vagy a központi irodában. Mivel a hangverseny ingyenes, a torlódás elkerülése végett mindenkinek figyelmébe ajánljuk, hogy belépési igazolványaikat fenti helyen, szombat este 7 óráig vegyék át. A rendezőség közli azt is, hogy a hangverseny kezdetekor, pontosan 6 órakor az ajtókat lezárják és ezért, valamint azért is, mert számozott ülőhelyek nincsenek, ajánlatos, hogy mindenki idejekorán jelenjék meg a Kulturpalotában.

Új szappan-árak

A nemzetgazdasági minisztérium az alább felsorolt gyárak által készített szappan-termékek árát a következőképpen állapította meg:

1. Minerva szappangyár (Iarosevschi, Bucuresti, Spajul Unirii 216.) Avion-szappan 43 lej kg., Superior 41, Regal 32, Lug-szappan 31, Marmorat 32, Avion kicsi 5.20 lej drb., Avion kocka 14.25 lej drb., Marsilia 4.40 lej drb., Marsilia kocka 13 lej darabja.
2. Cerbul-gyár (Bucuresti, Splaiul Unirii 279.) Lug-szappan kg. 33 lej, Regal 34 lej, Superior 41, Parfumat 43, Marmorat 32, Marsilia II. drb 5 lej.
3. Sicio-gyár (Bucuresti, Str. Ejlade 22.) Regal kg. 35.50 lej, Marmorat 34.50, Lug-szappan 33, préselt kocka 36.
4. Kopra-gyár (Bucuresti, C. Serban Voda 226.) Regal kg. 34, sárga 29 lej, Marsilia drb. 5.50.
5. Saturn szappanműhely (Bucuresti, Splaiul Unirii 222.) Lugszappan és Regal-szappan kg. 26.50 lej.
6. Stelja szappangyár (Bucuresti, Soseaua Colentina 54.) Cheia Raiului kg. 53—58 lejről 58—60 leire, Marsilia 40—47 lejről 45—49 leire emelkedtek. A fenti gyár a Popular nevű szappant április 3-ai hatállyal kg. 37—43 leies áron, a Romanesc nevű szappant 35—42 leies áron kellett forgalomba hozza. A fenti árak a gyártási hely viszonylatában értendők.

CORSO 8, 5, 7.15, 9.15
Nevetni akar 2 órán keresztül, nézze meg

BRAN

és **LAN** zenés vigjátóját: **Miss Zenobia**

Holland-India sorsa

A gyarmatok katonai védelme — Az idegen fajok egyenjogúsítása — A modern gyarmatosítás — Az angolok és a japánok érdekszférái

Irta: KOVRIG JANOS

1930-ban, egy forró trópusi reggelen izgatottan ültünk a rádiókészülék mellett. Amszterdamban a nagy derbyt játszották, a holland-belga futbalmeccset. Az iszonyú távolságból, Jáván tisztán hallottuk a közönség lelkesedését, a bemondó minden szavát, a bíró sipját és ez nagy élmény volt. A gyönyörű, rendezett városokban éppen úgy, mint az ültetvényeken, az őserdők szélén, mindenki rádióját hallgatta, élvezte az eseményt, az érzést, hogy ime, emberi kapcsolatot van az európai anyaország és a távoli gyarmat között. Mit gondolhatnak, mit érezhetnek most, ott, messzi Jáván, Szumátrán, Borneóban, Celebeszen, az ujgineai településeken az európaiak, amikor napról-napra hallják a háborús rádióközvetítéseket, a sok nyugtalanító hírt és legutóbb a biztatást a holland miniszterelnök szájából, hogy ezek a roppant gyarmatok továbbra is holland kézen maradnak és az európai nagy „meccs” veszedelmei el fogják kerülni őket? Vajjon képesek-e hinni a biztonságra, a trópus zavartalan békéjében? A távolságok óriásiak, a gyarmatok gazdagsága közmondásos, ezzel mindenki tisztában van, aki a hollandok indiai birtokait ismeri.

Az angol védelmi berendezkedések

A rádió illúzióját Holland-India élvezte először a legnagyobb mértékben. Már 1927-ben megszervezték az első nagy távolságu rádió-telefonát a malabari állomás kiépítésével és 1929. óta ezt a szolgálatait mindenki igénybe veheti. Az amszterdami kereskedő irodájából felhívhatja a szurabájai kiviteli céget, a hangátvitelt olyan tisztán, mint akár a helyi beszélgetéseknél. A holland műszaki szakértők abban az időben uttoró munkát végeztek, valóságos csodát tettek és mindenki érezte, hogy erre a csodára a holland gyarmatoknak nagy szükség van. A hajó négy hét alatt ér el csak Rotterdamból. Amszterdamból Batáviába, a repülőgépeknek is 8-10 napra van szüksége, amíg a távolság akadályait leküzd. Ezek az akadályok most még nagyobbak, mert a hajók igyekeznek elkerülni a blokádtól álló vizeket, csak Genuáig közelednek és a háború elején gyakran Afrika megkerülésére voltak kényszerítve, amíg a Földközi-tengeri út veszélyesnek mutatkozott. Földrajzilag ez a terület valóban Ázsiához tartozik és nem Európához és a hozzá legközelebb eső idegen földrész Ausztrália.

Ilyen körülmények között egy kis ország számára, amilyen Hollandia, teljesen lehetetlen a katonai védelemről megfelelően gondoskodni. A szárazföldi hadsereg jórésze Jáván állomásozik, köztük kisebb számú európai van, zömét a bennszülöttek teszik, akik tulajnyomán Ambon szigetnek megbízható, jótes,alkalmi férfijakosságából kerülnek ki. A tisztiek hollandok, az al tisztiek között azonban sok bennszülött van. Egyik oldalon felcsapott szalmakalappal, európai katonaruhával, jó fegyverekkel vannak ellátva, fegyelmezett hadsereg benyomását kellik, de harci értékük kellően ki próbálva nincsen. Még inkább áll ez a légi fegyveremre és a haditengerészetre. Kiépített, modern erődök hiányoznak és Jáván kívül, a számtalan többi sziget katonai védelme nagyon is problematikus. A hollandok katonai hatalmának gerincét, tulajdonképpen az angol védelmi berendezkedések jelentik, ezekre támaszkodnak, a szingapuri bázisra és a brit tengeri aderőre. Anglia ezt a feladatot vállalja is, ennek többször kifejezését adott és kétségtelen, hogy e tekintetben teljes egyetértés van az angolok és a hollandok között.

A holland-indiai gyarmatok kiterjedése keletnyugat irányban ötezer kilométer, körülbelül anynyi, mint a távolság Irország nyugati partjától a Fekete-tenger partjáiig. A holland gyarmatvilág egyik szélétől a másikig két hétig tart a hajóút. Észak-déli irányban már jóval kisebb a távolság, „mindössze” kétezer kilométer, tehát annyi, mint a Fehér-tengertől Rómáig. Ezen a területen vannak a Nagy Szunda szigetek: Jáva, Szumátra, Borneo, Celebesz, azután a Kis Szundák: Bálí, Lombok, Szumbava, Floresz, Timor, Roti, végül a Molukka szigetek és Ujginea. Az említett szigeteken kívül még rengeteg kisebb sziget tartozik a holland gyarmati birodalomhoz. Borneónak kétheted része brit gyarmat, Timor fele portugál kézen van, Ujginea déli és keleti részét pedig, azt is, amely a világháború előtt a németeké volt, Ausztrália birtokolta. Ennek az óriási kiterjedésű tengeri gyarmatbirodalomnak szárazföldi területe 1,900.152

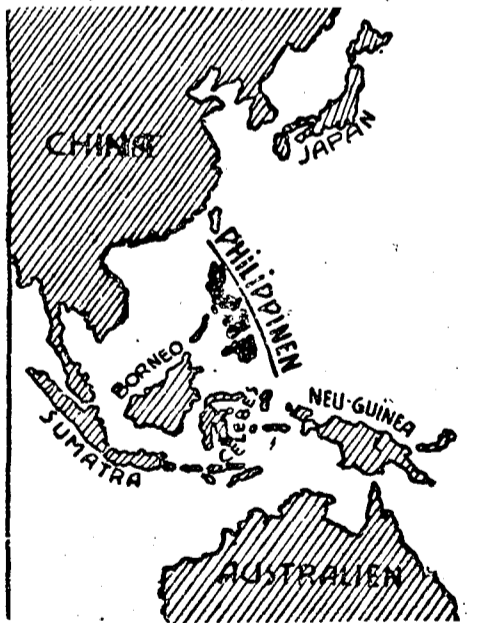
négyzetkilométer, vagyis akkora, mint Európa fele, Oroszország nélkül.

A holland gyarmatokon körülbelül 60 millió ember él, közülük 220.000 európai, 100.000 japán, és 1.000.000 kínai. A kereskedelemben kínaiak, japánok és európaiak kezén van, az uzsorások pedig bevándorolt arabok. A népsűrűség igen különböző. Jáva 131.611 négyzetkilométer területén közel 40 millió ember él, ez a világ legsűrűbben lakott szigete, különösen, ha tekintetbe vesszük, hogy a vulkánikus sziget tekintélyes része lakatlan és így vannak helyek, ahol a népsűrűség négyzetkilométerenként az ezer lelket is meghaladja. A japánok 1896. óta az európaiakkal egyenjogúsítva vannak, élvezik tehát a gyarmatosítókat megillető összes előnyöket és — hátrányokat. Az utóbbihoz tartozik az, hogy Jáván mezőgazdasági ingatlan tulajdonul nem szereshetnek, ilyen csak hasznóbérelhetnek, a közigazgatási bíróság által megállapított magas hasznóbérek mellett. A hasznóbér öntözhető területen, hektáronként a 80 holland forintot is eléri!

Jáván a mezőgazdaság termelését nagymértékben előmozdítja a kiterjedt öntözés. Kereken 1,200.000 hektár van ellátva öntözőművekkel, a művelt terület 27 százaléka. A bennszülött valóban meszere az öntözésnek, a gyarmati kormány ezt a jó tulajdonságát fejleszti és támogatja. A csapadékviszonyok általában igen kedvezőek, a csapadék mennyisége egyes helyeken hajtatlanul nagy. Így a Szjámat-tüzhányó oldalán, a kranggani csapadékmérő állomáson, egy évben 6829 milliméter esőt mértek. A trópusi klíma és a bő csapadék a talaj tápanyagainak kihasználását nagy erővel előmozdítja, sőt arra vezet, hogy a talajok aránylag hamar kimerüljenek, ha kellő trágyázásról nincs gondoskodás. Különösen az európaiak által kezelt üzemekben igen nagymennyiségű műtrágyát használnak. Ugyanazon a területen egy évben különböző terményeket aratnak a mezőgazdasági ter-

A holland gyarmatok nagy kincsel

A kivitelj adatok mutatják Holland-India nagyarányú termelésének képét. Addig, amíg az európai országok az autarkiaira be nem rendezkedtek, Kína el nem szegényedett és Amerika szabadkereskedelmét nem korlátozta, a holland gyarmatok évenként 3.000.000 tonna cukrot exportáltak,

negyedmillió tonna gumit, 70.000 tonna dohányt, 120.000 tonna kávé, 70.000 tonna teát, félmillió tonna koprát, 40.000 tonna pálmaolajat, 25.000 tonna borsot, 35.000 tonna rizst, negyedmillió tonna tengerit, félmillió tonna kaszavét, 33.000 tonna szagót, hogy csak a nagyobb mennyiségeket említsük. Banka, Billiton, Szinggep bányái

melés eredményei meglepően magasak. Az értékesítést előmozdítják a jó utak, a kiépített kikötők és vasutak, amelyeknek hossza Jáván és Szumátrán kereken 7000 kilométer. A vasutak műszaki fejlettségére jellemző, hogy Batavia és Szurabaja között a gyorsvonal helyenként 100 kilométeres sebességgel halad.

évente 40.000 tonna ónt termelnek, a nyersolajtermelés pedig eléri az évi ötmillió tonnát. Az óriási erdőterületek kiváló minőségű faanyagot szolgáltatnak és a szénbányák a belső szükségletet tulajnyomó részben fedezik. Az előbb említett rizskivitelre nézve meg kell említeni, hogy a holland gyarmatok rizsbehozatra szorulnak.

Holland-japán tengeri incidensek

A holland gyarmatok gazdasági jelentősége igen nagy az indiai-csendes-óceáni életterben. Természetes, hogy Japán, amelynek külkereskedelmi viszonyai a gazdasági elzárkózás óta megnehezültek, nem tűrhette, hogy valamely politikai átalakulás ezekről a beszerzési forrásoktól elvágja. Ha a háború valami formában Holland-Indiát is eléri, Japánnak leérdeke a beavatkozás. Ezt nagyon jól tudják Holland-Indiában és éppen ezért a japánok részéről tett minden mozdulat gyanakvást kelt. Tavaly több incidens történt japán hajók miatt, amelyek holland vizeken halásztak és egyesek mindjárt kémkedésről kezdtek süttogni. Japán a holland gyarmati viszonyokat nagyon jól ismeri, hiszen, mint említettük, tekintélyes számban élnek itt Japánból kivándoroltak és japán állampolgárok. Főleg a nyersolaj, ón, gumi és különféle trópusi mezőgazdasági cikkek lennének kívánatosak a gyarmatok megszerzését a japánok számára. Egy ilyen változás fordulatot jelentene a brit viziutak biztonságára, az Egyesült Államok fülöp-szigeti stratégiai pozíciója, Ausztrália összeköttetésével szemponyjából és lényeges eltolódást okozna a Távol-Kelet politikai, gazdasági helyzetében. Teljes lehetetlen, hogy egy ilyen változást az angolszász hatalmak kardcsapás nélkül ejnének.

FORUM FILMSZÍNHÁZ
TELEFONSZÁM. 20-10

Ma premier!

MA: 3, 5, 7.15 és 9.30 óraker

A jelenkor legaktuálisabb film-dráma: VII. EDUARD VICTORIA KIRALYNO, DELCASSÉ, CHAMBERLAIN, CLEMENCEAU, LORD KITCHENER, LORD CLAYTON és a többi nagyelemek küzdelme és harca a jövőért

A nyugati szövetségeseink

Victor Francen, Gaby Morlay, Pierre Richard Wilim

művészi teljesítménye. — J. O. K. T. és Fox-Journal a legújabb háborús eseményekről

ARADI KÖZLÖNY

Telefon: 11-51. Sürgőnycim: KÖZLÖNY

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
ARAD, Bul. Reg. Maria No. 19.

Előfizetési áraink:

Egész évre ... 840 lei || Negyedévre 210 lei
Félévre ... 420 „ || Egy hónapra 70 „

Minta-liceum lesz az aradi Moise Nicoara-Intézet, a Ghiba Birta liceum érettségi-tanfolyamra jogosult

Közismert tény, hogy az ország területén a liceumok ezentúl csak hét osztályúak lesznek. A hetedik osztályt végzett növendékek vég bizonyítványt kapnak, amely jogosít közhivatali pályák elváltására is. Akik tovább akarják folytatni tanulmányukat, azoknak el kell végezniük a nyolcadik, ugynevezett érettségi évfolyamot.

A közoktatásügyi miniszterium vonatkozó rendelkezése folytán az aradi Ghiba Birta-leányliceum is érettségi évfolyam tartására jogosult. A közoktatásügyi miniszterium azon intézkedése, amellyel az érettségi évfolyamnak az aradi leányliceumban való megvívását engedélyezte, elismerése annak a munkának, amelyet az intézet tanári kara Bucurescu Florica igazgatójával az érettségi évfolyamot.

Az új közpiskolai törvény minden tartományban létesít egy ugynevezett mintalliceumot. Ezek a liceumok rendszerint a tartomány székhelyen működnek, annál érdekesebb azon miniszteri intézkedés, amely a temestartomány mintalliceumot Aradon létesíti, az aradi Moise Nicoara Liceumot minősítve mintalliceummá. Ez a kitüntetés, mely az aradi Moise Nicoara Liceumot fölébe helyezi az összes temestartománybeli liceumoknak, eredménye annak a munkának, amelyet Crisan Ascaniu igazgató a tanári karral egyetemben végez.

Az aradi Moise Nicoara-liceumnak mintalliceummá való átalakítása egy kérdést vet felszínre: az ilyen mintalliceumban az egyik osztályból a másikba való felépítés csak 6-os általános osztályzattal történhetik és lajtvizsgálat nincsen. Erre vonatkozólag várják a szülők az illetékes tanügyi hatóságok könnyítő rendelkezését.

— AZ ARADI KÖZLÖNY LEGKÖZELLEBBI SZÁMA a pénteki törvényes munkaszüneti nap miatt vasárnap reggel jelenik meg a szokott időben.

Flora (volt Reusz) jéggyár. Tol. 1141

— FONTOS HATÁROZATOKAT HOZOTT A KORMÁNY GAZDASÁGI BIZOTTSÁGA. Bucuresctől jelentik: A kormány gazdasági bizottsága tegnap Tatarescu miniszterelnök elnökletével ülést tartott és elfogadta azt a törvényjavaslatot, amely a tüzelőanyagok, takarmányneműk, petroleumtermékek, gabona és egyéb élelmiszerek leforgalmazására vonatkozik hogy gondoskodás történhessen a polgári lakosság ellátásáról a nemzetvédelem érdekében.

Itt a tavasz! Kerti butorok nagy-
Legszebb kerti, mindenféle kosarak legalsóbbanKrebs és Moskovitz cégnél
Aradon, Strada Ioan Robu 2, száma, u. Neuman-ház

— BERLINBE ÉRKEZETT AZ OLASZ PROPAGANDAMINISZTER. Berlinből jelentik: Pavolini olasz propagandaügyi miniszter Göbbels dr. német birodalmi propagandaminiszter meghívására Berlinbe érkezett. Az olasz minisztert ünnepélyesen fogadják.

— A VÁROSHÁZI SZOLGÁLT MUNKARENDEJE. A városházán a pénteki ünnepet követő szombat reggel kezdődik meg ismét a munka. Hétfőn csak délután dolgoznak a városházán.

— Nincs többé nyilvános kivégzés Franciaországban. A francia hadügyminiszterium hivatalos lapja új utasításokat közöl az állandó hadbíróóságok által halájjáított polgári delikvenszek kivégzésének módjairól. A katonai hatóság a kivégzésre hajnali 6 óráig választ ki és a hadbíróági biztossal és a hóherral közli a kivégzés helyét, valamint minden, a kivégzésre vonatkozó részletet — anélkül azonban, hogy a közönség kíváncsiságát felkeltenék. A fogházba a kivégzéshez kirendelt hivatalos személyeken kívül senki sem léphet be s ez utóbbiaknak is szigorúan tilos fényképezni, vagy filmfelvétel készíteni magukkal venniük.

— ROMÁBA ÉRKEZETT A NÉMET KÖZLEKEDÉSÜGYI MINISZTER. Rómából jelentik: Dorthmüller német közlekedésügyi miniszter kedden éjszaka Rómába érkezett. A német vendéget ünnepélyesen fogadják.

— Minden kirakatban lévő árucikk árát fel kell tüntetni. A város pénzügyi szolgálata felhívja a kereskedőket figyelmét, hogy szigorúan tilos a kirakatokban lévő áruk ármegejelölését mellőzni azzal az indoklással, hogy „a kirakat rendezés alatt áll”. Minden a kirakatban lévő árunak pontos árát fel kell tüntetni. Ezen rendelkezés alól nincs kivétel.

— Összeírják a kiskorú gyermekeket. A városi MONT hivatalhoz rendelet érkezett arról, hogy összeírást kell eszközölni a kiskorú gyermekek háboru esetén Aradról történő elszállításáról. Ezt az összeírást a légiutasítványi közegek minden évben rendszeresen kötelesek elvégezni.

Csak egy szál virágot ...

A tuberkulózis elleni egyesület aradi csoportja ez évben is megtartja az ugynevezett „virágnapot” és a hölgybizottság tagjai szombaton és vasárnap virágokat fogják árulni és a tiszta idővelmet a tüdőbeteg gondozására fordítják. Szombaton egész napon át és vasárnap délelőtt a főtereu felállítandó sátraknál árulják az egyesület hölgybizottsági tagjai a virágokat és minden egyes szál virág egy-egy tüdőbeteg helyzetét fogja megkönynyitni és életét meghosszabbítani. Az aradi jótékony közönség bizonyára támogatni fogja az akció, amely minden valószínűség szerint jelentős összeggel járul majd hozzá a nemes célhoz.

— Kosmetikusok figyelmébe. A város főorvosi hivatala felhívja az érdekeltek figyelmét, hogy a kosmetikusok bucaresti vizsgájának eredményeképpen megérkeztek a képesítő oklevelek, melyeket a kosmetikusok a főorvosi hivatalban vehetnek át.

ÜZLETÁTHELYEZÉS!

Van szerencsém az igen tisztelt közönség szíves tudomására hozni, hogy

hentes és mészáros üzletemet

a Str. Seminarului 3. sz. alól a Plata Avram Iancu 19. sz. alá helyeztem át.

Mint a multban, úgy a jövőben is elsőrendű friss áruval, valamint pontos kiszolgálással állok az igen tisztelt vásárló közönség rendelkezésére.

További szíves pártfogást kér:

Prokopetz Ferenc
hentes és mészáros

— Súlyos beteg Finta Zoltán író és lapszerkesztő. Cluj-Kolozsvár. Finta Zoltán, az ismert kiváló erdélyi költő és író, a Keleti Újság helyettes szerkesztője már hosszú ideje betegeskedik. Míg a hosszú betegeskedés következtében a szervezete legyöngyült, dr. Róth Marcel, egyetemi magántanár vérátömlesztést hajtott végre rajta, amely után állapota láthatóan javult. Minden remény meg van arra, hogy néhány napon belül ismét megkezdheti munkáját.

A rendőrségen

— A fékek jól működnek, a karosszéria egy mestermű, a motor a legmodernebb hűtőberendezéssel van felszerelve 120 kilométeres az átlagsebessége...

— Mondja csak, az autót akarja nekem eladni, vagy a tolvajt feljelenteni? ...

Tobralco, chantung, flami-
sol, bemberg-imprimé és
fehér gyapjuszövetek

óriási választékban

I. MOTIU

divatáruházában

Consum vevőknek is 5% kedvezmény!

— Földrengés Cluj közelében. A kolozsvári Csillagvizsgáló Intézet keretében működő, földrengést mérő állomás műszerrel tegnap reggel 9 óra 16 perckor meglehetősen nagy kilengésű földlökéseket jegyeztek fel. A földlökések több, mint négy percig tartottak és az eddig rendelkezésre álló adatok alapján a nyugtalanítás középpontja 200 km. körzetben fekszik.

— Eljegyzés. Puia Gheorghe savarsini kereskedő leányát Titit, eljegyezte Mihuta Ioan pénzügyigazgatósági tisztviselő (Oradea).

— Az aradi Kongregációk jubileuma. Vasárnap délután öt órakor az aradi kongregánisták ájtatosság keretében ünneplik meg az aradi Kongregációk 30 éves alapítási évfordulóját. Az ájtatosságot a minoritapalotában levő Kongregánista Otthonban tartják meg.

— Házasság. Dr. Igyártó Zoltán kispentő ügyvéd e hó kilencedikén házasságot kötött Fackelmann Margitka urleánnyal.

— Felparcellázzák az Olajfák hegyét. Eltűnik az Olajfák hegye a föld színéről, amint azt a Berliner Börsenzeltung amszterdami tudósítója jelenti. Az Olajfák hegye mindeddig olyan állapotban volt, mint ahogyan az Evangélium leírta. Tetején kis olajfaerdő zöldelt, a kert szerzetesek tartották rendben. Mint a török lapok írják, most egy angol pénzeszoport megvásárolta a hegyet, hogy a helyen modern városnegyed építsen. A munkálatokat hír szerint már a legrövidebb időn belül megkezdik.

— Wolff Károly képképzőművész a Kulturpalotában naponta nyitva 11-től 1-ig és délután 4-től 8-ig.

— Amerikai egyetemi tanár előadása Aradon az Egyesült-Államok alkotmányáról. Temesvári munkatársunk jelenti: Charles Upton Clark, a newyorki City College tanára, kiváló publicista és író, romániai tanulmányútja során május 20-án este Aradon a Kulturpalotában előadást tart az Egyesült-Államok alkotmányáról.

— Csaknem teljesen víz alá került Valcov városa. Bucuresctől jelenti a Rador: Valcovnál a Duna-Delta vidékén 2 nap óta nagy vihar pusztít. Az állandóan zuhogó eső felduzzasztotta a folyókat és Valcov városa csaknem teljesen víz alá került. A lakosság vagyonának megmentésén fáradozik. A kár rendkívül nagy. A hullámok felborítottak egy halászbarkát és a benne ülő három ember a vízbe fulladt.

— Dr. Wiesol hazaérkezett, rendel ideiglenesen d. u. 6-8-ig Bulv. Carol 50. sz. alatt.

WOLF BORISKA vizsgázott
kozmetikusnő
STR. EMINESCU 12, Et. I. TELEFON: 14-28

— Öngyilkosság. Csütörtök reggel közölték a rendőrséggel, hogy Polgár Károly Astra-gyári fényező-munkás Doamna Balasa-ucca 108. szám alatti lakásán felakasztotta magát és mire tettét észrevették már halott volt. A vizsgálat során kiderült, hogy Polgár Károly felesége a közelmultban meghalt és az 52 esztendőes iparos felesége elvesztése miatti bánatában határozta el magát végzetes tettének elkövetésére. Polgár Károlyt három árvaja gyászolja. Az életunt egyébként bucsulevelet hagyott árvái részére. A halálba menekült Polgár Károly megrendítő módon vett bucsút gyermekeitől, akik közül a legidősebb 25, míg a legfiatalabb 6 éves. Arra kérte őket, hogy ne haragudjanak, azért eltávozik körükből, de már nem bírja tovább elviselni az életet. Levele további részében anyagi természetű kérdésekről intézkedik, majd gyermekeit az Isten kegyelmébe ajánlotta és meleg szavakkal bucsuzott árván hagyott gyermekeitől.

A pünkösdi istentiszteletek sorrendje az aradi minorita-templomban

Vasárnap, pünkösdi első napján: reggel nyolc órakor lesz a német gyermekek első szentáldozása. Délelőtt 10 órakor az ünnepi istentisztelet, amelyet dr. Lakatos Ottó rendfőnök-plébános nagy papi segédjével mond. Szentbeszédet mond dr. Vass Tibor. 11 órakor és fél 12 órakor csendes mise. Este 7 órakor ünnepi jánaiát, mond dr. Lakatos Ottó és szentbeszédet mond Brunner Tibor.

Hétfőn: reggel 7 órakor mise, prédikál Harasnyai Vince. A 9 óras szentmisén az aradi Szociális Misszió testületileg megjelenik. Az ünnepi nagymise délelőtt 10 órakor dr. Vass Tibor mondja. Délelőtt 11 és fél 12 órakor mise.

Pünkösdi vasárnapján a 10 óras nagymise a Szent Annyá-énekkar Demény Dezső Szent Erzsébet miséjét adja elő, amelynek keretében bejétként Weirich Ave Maria-ját is éneklék. Szoprán: Hamburger Mici, alt: Szász Mancsi és tenor: Mezey Tibor. Vezényel P. Karácsonyi István, az orgonánál Rákóczy Sándor.

Ünnepi istentiszteletek sorrendje a református egyházban

Pünkösdi első napján, vasárnap, május 12-én a belvárosi templomban délelőtt 10 órakor prédikál és urvacsorát oszt, délután négy órakor prédikál Tarpóczy Lajos lelkész. A Mosóczy-telepen délelőtt 10 órakor és délután négy órakor prédikál és délelőtt urvacsorát oszt Szent György segédlelkész. Gájban délelőtt 9 órakor prédikál és urvacsorát oszt, délután 3 órakor anyáknapj ünnepélyt rendez Kovács Zoltán vallásnár. Pünkösdi második napján, hétfő délelőtt 10 órakor és délután 4 órakor a belvárosi templomban prédikál Kovács Zoltán vallásnár. A Mosóczy-telepen délelőtt 10 órakor és délután négy órakor prédikál Szent György segédlelkész.

Pünkösdi istentiszteletek az ág. ev. lutheránus templomban

Vasárnap: délelőtt 10 órakor magyar nyelvű istentisztelet Urvacsora osztással, igét hirdet Dénes Béla lelkész. Hess Éva Kern: „Miatyánk” című szerzeményét éneklé. Délután 4 órakor istentisztelet.

Hétfőn: délelőtt 10 órakor német nyelvű istentiszteletet tart Argay György temesvári esperes. Délután 4 órakor magyar nyelvű istentisztelet.

Unitárius istentisztelet

A pünkösdi unitárius istentiszteletet vasárnap délelőtt 11 órakor, az evangélikus palota kis tanácstermében tartják meg. Utána Nagy Zoltán tiszteletes urvacsorát oszt. A gyermekek részére 10 órakor hitanóra lesz.

— ZÜRICH TÖZSZEZARLAT: Páris 8.45, London 14.92, Newyork 4.46, Brüsszel 7.4.20, Milánó 22.50, Amszterdam 23.75, Berlin 178.75, Beograd 10.00, Bucuressti 2.37.

— Százhárom halálos áldozata van egy dél-amerikai tűzvésznek. Bogota. (Rador.) A dél-amerikai Sandona városban a városházán egy ünnepség alkalmával kedden este rövidzárlat következtében tűz ütött ki. A jelenlévőkön őrési rémület lett urrá. A szerencsétlenségnek az eddigi hírek szerint 103 halálos áldozata és 125 sebesültje van, de valószínű, hogy az áldozatok száma ennél is több.

— Az Égny Ghyssa iskola évzárója. A mai viszonyokhoz alkalmazkodva ezidén csak házi torna és táncvizsgát rendez az Égny-iskola a növendékek hozzátartozói számára. Az előadást saját termében, Bulv. Reg. Maria 24. alatt, május 26-án, vasárnap délelőtt és délután, két részletben tartja meg.

— Anyáknapj ünnepélyek a református egyházban. Az évenként immár hagyománnyá vált anyáknapj ünnepélyt a református egyházban ebben az évben két részben tartják meg. Gájban pünkösdi első napján délután 3 órakor, míg a belvárosban és a Mosóczy-telepen május 19-én, május harmadik vasárnapján délután rendezik meg építő műsor keretében. A műsört később fogjuk teljes egészében közölni.

— Lelőtte édesanyját, majd öngyilkos lett egy bucuressti mérnök. Bucuresstől jelentik: Henrich Patzak mérnök tegnap három revolverlövést adott le 74 éves anyjára, majd pedig öngyilkos lett. Levelet hagyott hátra, amelyben a következőket írta: „Vége vettem két szerencsétlen életnek, egy tehetetlen öregasszonynak és egy gyógyíthatatlan betegnek. Senki sem lehet felelősségre vonni: emiatt”. Érdekes, hogy az öregasszony csak könnyebben sérült meg és volt annyi ereje, hogy segítségért kiáltozzon. Amikor a hatóság orvos a mérnök holttestét vizsgálta, az öregasszony azt kérte, hogy óvatosan bánjon fiával.

Ma, pénteken kezdi meg vendéglátékait a társulat

Az utóbbi évek legsikerültebb operettje: a „Dalol a Volga”

amelynek ma, pénteken este lesz az ünnepélyes bemutatója — Rendkívüli érdeklődés a brasov-largumuresi nagy operettegyüttesnek kéthetes vendéglátéka iránt —

A Brassó-marosvásárhelyi színtársulat ma, pénteken este kezdi meg vendéglátékait a Kamara Színházban. A kitünő színtársulat előadásait élénk érdeklődés előzi meg és műsora valóban érdeklődésre tarthat számot.

Az erdélyi sajtó egyöntetűen állapítja meg azt, hogy az utóbbi évek legsikerültebb operettje Jeney János és Schreyber Alajos legújabb színpadi munkája, a

DALOL A VOLGA

amely Erdély különböző városában olyan magas előadás-sorozatokat ért el, amilyenre a régi klasszikus operettek óta nem volt példa. A

DALOL A VOLGA

látványos nagyoperett, valóban meg is érdemli ezt a sikert, mert úgy érdekes, változatos, lebilincselően izgalmas meseszövege, pompás humorra, mint csodálatosan szép muzsikája a legnagyobb elragadtatást váltja ki. A

DALOL A VOLGA

fényes kiállítás a fővárosi revükre emlékeztet. A főszereplő művésznők ruhái valóságos divatkiállítás képeznek. A sok látványos tánc az állandó nyilzsimi tapsokat biztosítja. A

DALOL A VOLGA

látványos nagyoperettet mindenkinek meg kell nézni, mert ez valóban olyan színházi esemény,

amelyet senki sem mulaszthat el. Bizonyos, hogy a bemutató után — úgy, mint Erdély többi városában. — Aradon is mindenki arról fog beszélni. A

DALOL A VOLGA

főszereplő Erdély legjobb operettszínészei: Urmössy Magda, Wojticzky Elvira, Sz. Mátray Rózi, Kun Edit, Urmössy Juli, Jeney János, Homm Pál, Vég József, Szabadkay Miklós, Némethi István, Peterák Tibor, Bánhegyessy Sándor, Komáromy Anitla, stb játszik. A

DALOL A VOLGA

ünnepélyes bemutatója május 10-én, pénteken este lesz a Kamara Színházban. A nagy érdeklődésre való tekintettel ajánlatos a jegyekről előre gondoskodni.

A színház heti műsora:

Pénteken, május 10-én este 9 órakor: „Dalol a Volga”, látványos nagyoperett.

Szombaton délután 3 órakor: „Csókos asszony”, operett, olcsó helyárakkal. — Délután 6 órakor és este 9 órakor: „Dalol a Volga”.

Vasárnap délután 3 órakor: „Csárdáskirálynő”, olcsó helyárakkal. — Délután 6 órakor és este 9 órakor: „Dalol a Volga”.

Hétfőn délután 3 órakor: „Iglói diákok”, olcsó helyárakkal. — 6 órakor és este 9 órakor: „Dalol a Volga”. — Kedden este 9 órakor: „Dalol a Volga”.

— Köszönet. A Pankotán állomásozó katonai egységek parancsnoka köszönetét fejezte ki az aradmegyei prefekturának azért, mert a pankotai közigazgatási hatóságok a husvétii ünnepek alkalmából 1200 kalácsot és 700 husvétii tojást osztottak ki a lakosság adományából a katonák között.

— A CAA labdarúgócsapata vasárnap délután négy órakor az Unirea elleni bajnoki mérkőzésen, az Unireapályán a következő összeállításban játszik: Faragó — Régnér IV., Nicolin — Egresi, Zoller, Komjáthy — Fädér, Nagy, Vass, Kozsnicza, Well. E mérkőzés előtt, egy órákora két egyesület ifjúsági csapatai bonyolítanak le egymás ellen bajnoki küzdelmet.

— Anyák napja a Wizoiban. Akt, az anyukáját igazán szereti, az mind örömmel jön el arra a szép ünnepélyre, amelyet 12-én délután 4 órakor rendez a Wizo, OSE és a Napközi Otthon az anyák tiszteletére, a Wizo helyiségében. (Str. Goldis 8.)

— Veszettkutya a Bolintineanu-uccában. Az aradvárosi állatorvosi hivatal közli, hogy a gyepter szarda délután a Bolintineanu-uccában, a vízművek mögött elfogott egy sárga-fehér kóbor kutyát, amelyről megállapítást nyert, hogy veszett. A városi állatorvosi hivatal felszólítja mindazokat, akiket ez a kutya esetleg megharapott, vagy akiknek állatait megmarta a fertőzött kutya, hogy azonnal jelentkezzenek a városi főorvosi hivatalban.

— A építőiparosok céhe (Breasla Patronilor Meseriasi din Constructii) ez évi rendes közgyűlését f. évi május hó 18-án, ha megfelelő számú tag nem jelenik meg, úgy 19-én, d. e. 10 órai kezdettel tartja meg a Bulv. Carol I. No. 48. sz. alatti földszinti helyiségében. A tagok teljes száma megjelenését kéri az Elnökség.

— Törvényt hoztak Magyarországon a nyolc osztályos népiskoláról. Budapestről jelentik: A magyar képviselőházban Hóman Bálint közoktatásügyi miniszter beterjesztette a nyolc osztályos népiszkola létesítéséről szóló törvényjavaslatot. A nyolc osztályos népiszkola terveit már Kléberberg Kunó gróf készítette elő, de életre hívására csak most kerülhetett sor, miután a Kléberberg idején épített ötezer népiskolát még 2400 iskolával szaporították és most még ezer új tanterem építése van munkálat alatt. A nyolc osztályos népiszkola tulajdonképpen célja a mezőgazdasági osztályhoz tartozó ifjúság megfelelő továbbképzése. Minden vonalon való megvalósításához öt esztendőre van szükség. Ez év szeptemberében három ezer iskolában vezetik be a nyolc osztályos népiszkola rendszerét.

— Árlejtés a városházán. A város gazdasági hivatala közli, hogy május 25-én, reggel 9 órakor árlejtés lesz 484 hold kaszáló bérbeadására.

— Koszorúmegváltás. A Szeretetház javára koszorúmegváltás címen az alábbi adományok folytak be: Özy, Kramer Benőné ravatalára: Messer Jakob és családja 100 lei, Tóth János és családja 100 lei, Róth Ignác 50 lei. — Özy, Róth Benőné ravatalára: Bokor Ernő 100 lei.

INSPEKCIÓS GYÓGYSZERTÁRAK PÉNTEK:

WEISZ gyógyszer-tár, Piata Avram Iancu 12
JANKA gyógyszer-tár, Bulev. Reg. Ferdinand
Dr. DICK gyógyszer-tár, Str. Mărăsesti 1.

SZOMBAT:

PÖLDES gyógyszer-tár, Str. Eminescu.
KÁRPÁTI gyógyszer-tár, Bul. Reg. Ferdinand
ROZSNYAI gyógyszer-tár, Piata Avram Iancu

SPORT KÖZLÖNY

Megérkezett Aradra és legjobb csapatával áll ki a Rapid az AMEFA elleni mérkőzésre

— Győzelmet vár Auer Ricsi, a Rapid edzője —

Régóta nem kísért oly nagy érdeklődés nemzeti bajnoki mérkőzést, mint amilyen a pénteki AMEFA—Rapid meccset megelőzi. A Rapid ugyanis kétségkívül az ország egyik legjobb csapata, az AMEFA-nak pedig sorsdöntően fontos minden egyes bajnoki pont és így valóban nagyvonalú, izgalmas küzdelemre van kilátás.

A Rapid szombat délelőtt érkezett meg Aradra és alkalmunk volt beszélgetni Auer Istvánnal, a bucaresti csapat edzőjével, aki kijelentette, hogy a Rapid jó formában van és tekintettel a mérkőzés fontosságára, reméli, hogy minden egyes játékos tudása legjavát fogja nyújtani,

amely esetben a győzelem nem maradhat el. A Rapid egyébként legjobb összetételű csapatával áll ki a mérkőzésre.

Radulescu — Marton, Lengher — Vintila, Rașnaru, Moldoveanu — Sipos, Bogdan, Barátky, Auer, Capusan.

Az aradi piros-feketék is komolyan készültek a nagyjelentőségű összecsapásra s a legjobb összeállításban állanak ki:

Gerold — Slivat, Kovács — Szurgyi, Szabó, Szaniszló — Igna, Léb, Ludwig, Reinhardt, Batrin.

Pénteken és vasárnap folytatódnak a kerületi bajnokság küzdelmei

— Részletes bíródelegálás —

Tekintettel arra, hogy a kerületi elsőosztályú és ifjúsági bajnokságot záros határidőn belül be kell fejezni a küzdelmeket teljes gőzzel folytatják. Pénteken két, vasárnap pedig három mérkőzést játszanak és főleg a bajnokjelölt Olimpia és Crisana CFR sietnek befejezni a küzdelmeket, mert a kerületi bajnok kettőjük közül fog kikerülni. Az ifjúsági bajnokságban az ideai bajnokságra a Gloria, AMEFA, SGA, Hakoah aspirálnak csaknem egyenlő eséllyel és itt is döntést hozhatnak a soron következő mérkőzések.

Vasárnap egyébként egy érdekes barátságos mérkőzés kerül lejátszásra: a Gloria és az AMEFA játszanak egymás ellen.

A pénteki és vasárnapi mérkőzések részletes bíróküldését alábbiakban adjuk:

PÉNTEK:

Nemzeti bajnokság:

AMEFA—Rapid, Gloria-pálya, 17.30 órákor, bíró Russu Gabriel dr., határbírók Ipsilanti és Adamovici.

Ker. I. oszt.:

Crisana CFR—Transilvania, Astra-pálya, 15.30 órákor, bíró Schneider, határbírók Weinberger és Jakab.

Astra—Olimpia, Astra-pálya, 17.30 órákor, bíró Oprita, határbírók Barta és Safta.

Ifjúsági bajnokság:

Crisana CFR—Transilvania, Astra-pálya,

12.30 órákor, bíró Kradigaty, határbíró Bacila.

Hakoah—SGA, Gloria-pálya, 13.45 órákor, bíró Gábor, határbíró Izvoreanu.

Olimpia—Astra, Astra-pálya, 14.15 órákor, bíró Darázs, határbíró Vogel.

Gloria—AMEFA, Gloria-pálya, 15.30 órákor, bíró Vagalau, határbíró Colarov.

VASÁRNAP:

Ker. I. oszt.:

Crisana CFR—SGA, Gloria-pálya, 11.00 órákor, bíró Chiral, határbírók Gombos és Gorgan.

CAA—Unirea, Unirea-pálya, 17.00 órákor, bíró Adamovici, határbírók Ciupuliga és Albu.

Intelegerea—Olimpia, Intelegerea-pálya, 17 órákor, bíró Pálffy, határbírók Simandan és Reinhardt.

Ifjúsági bajnokság:

SGA—Intelegerea, Gloria-pálya, 9.45 órákor, bíró Barta, határbíró Vartaci.

Astra—AMEFA, Astra-pálya, 10.00 órákor, bíró Kalmár, határbíró Volentir.

Gloria—Hakoah, Gloria-pálya, 15.30 órákor, bíró Luca, határbíró Herteg.

CAA—Unirea, Unirea-pálya, 15.00 órákor, bíró Ciupuliga, határbíró Sabau.

Barátságos mérkőzés:

Gloria—AMEFA, Gloria-pálya, 17.30 órákor, bíró Oprita, határbírók Kalmár és Sasu.

Az A) liga állása a pénteki forduló előtt

1. Venus	17	11	2	4	46:15	24
2. Rapid	17	9	6	2	51:21	24
3. Sp. Studentesc	17	6	9	2	36:23	21
4. UDR	18	6	9	3	30:25	21
5. CAMI	18	8	3	7	28:39	19
6. Ripensia	18	7	5	6	28:29	19
7. AMEFA	18	8	-	10	28:32	16
8. Carpati	18	6	4	8	26:30	16
9. U. Tricolor	17	6	4	7	24:29	16
10. Gloria CFR	17	6	1	10	18:47	13
11. Juventus	17	3	6	8	25:32	12
12. Victoria	18	3	3	12	13:31	9

O Az ostmarki bajnokság befejeződött: 1. Rapid, 2. Wacker, 3. WSC. Az ostmarki labdarugóbajnokság befejeződött. A zárótáblázat a következő:

1 Rapid	14	9	2	3	50	24	29
2 Wacker	14	8	1	5	43	31	17
3 WSC	14	6	4	4	36	23	16
4 Vienna	14	7	2	5	36	35	16
5 Admira	14	6	3	5	33	36	15
6 Austria	14	6	-	8	37	42	12
7 FC Wien	14	4	1	9	24	43	9
8 Am. Fiar	14	3	1	10	36	61	7

O Korányi I. — WMFC. Korányi I. Lajos, a Ferencváros, majd később a Phobus, végül a Nemzeti válogatott hátvédje tegnap leszerződött a B) ligában szereplő WMFC csapatához, amely őszől kezdve már az első csoportba kerül.

O Asbóth és Gábori a budapesti bajnoki teniszverseny döntőjében. A Budapest-bajnokságot folytató teniszverseny férfi egyesének elődöntőjében Asbóth a jugoszláv Miticset, Gábori pedig a Puncsecs-verte Szentpéterit győzte le 5—5 szettes küzdelemben és így a döntőt Asbóth és Gábori fogják egymás között lebonyolítani. Az elődöntőt megelőzően Mitics Dalost 6:4, 6:4 arányban verte.

TEKESPORT

Az AAC egyéni versenyét befejezte. Az atléták egyéni versenyének első részéről már megemlékeztünk. A második napon ismét hatalmas eredményt ért el az egyik kitűnő versenyző Pálffy Gyula, ak 18 fával beállította Szalma Péter eredményét és közben 14 fával holtversenyben vannak a harmadik helyen, melynek kiasszifikációja most van folyamatban.

A Tricolor egyéni versenye szerdán este nyert lebonyolítást. A verseny jó eredményeket hozott és csaknem minden résztvevő elérte a minimális csúcshatár nevezhető 10 fás eredményt. Legjobb eredményt Szirbusz érte el 14 fával, második Varga lett 13 fa és harmadik Zeich 12 fa eredménnyel.

A Prieteni kihívta az AAC-ot egy barátságos mérkőzésre, amelyet ma este 7 órákor bonyolítanak le a Huszárosok otthonában lévő versenypályán. Ezen a visszavágó jellegű mérkőzésen akarják a Barátok bebizonyítani, hogy vasárnap kijátszott formájuknál sokkal többet tudnak. Az AAC elfogadta a kihívást s így a mérkőzés ugyan olyan csapatösszeállítás mellett folyik le, amely után még barátságosabb társaságban fogyasztják el a díjjal kitűzött hordó sört.

A Prieteni egyéni tombolaversenye iránt tekezőnk körében hatalmas érdeklődés nyilvánul meg és ezt az érdeklődést növeli a díjak nagy mennyisége és gazdagsága. A verseny szombaton este 8 órákor kezdődik, majd vasárnap reggel 9 órákor folytatódik és vasárnap este 10 órákor nyer befejezést.

Az egyiptomi orvosságok

Az egyiptomi ásatások sok érdekes adatot és emléket hoznak felszínre ennek a rég lejtűt népnek rejtélyes életéből. Biztos adataink vannak arról, hogy ez a nép már Krisztus előtt sok évszázaddal igen magas fejlődési fokot ért el. Elsősorban a királysírok hatalmas kötémbökből álló piramisai tölthetnek el csodálattal bennünket, hiszen ezek a világ legcsodálatosabb építészeti remekművei.

Legjobban a piramisokban talált sokszor allg kibetűzhető írás emlékek, a papirusok vetnek világot a régi egyiptomi nép életére. Különösen érdekesek azok a papirusok, amelyek a régi egyiptomi orvosságairól és gyógymódjairól számolnak be.

Az általunk ismert legrégebbi papirus, amely ezzel foglalkozik, 1889-ben Kahunban az Ilahun-piramisban, egy régi város romjai közelében találták. Ez a papirus, amely körülbelül Krisztus előtt 1850-ből származik, néhány orvosi receptet tartalmaz, amely gyógyítás céljából füveket, datolyát, hagymát, sört, tejet, olajat és mézet ajánl.

A legérdekesebb papirus az Ebers-féje, amely körülbelül Krisztus előtt 1500-ból származik és olyan recepteket tartalmaz, amelyeket valószínűleg már régebben is ismertek. Körülbelül 700 anyagot tartalmaz a recept, amely azt mutatja, hogy az egyiptomiak nagy rendszerességgel jártak el receptjeik összeállításánál.

Az egyiptomiak ideje óta nagymértékben emelkedett a megismert különböző gyógyszerek száma. Mégis a gyógyítás terén talán legnagyobb felfedezésnek a kinarinda gyógyító hatásának 1630-ban történt felfedezése tekinthető, amellyel hatalmas eszközt kapott az emberiség a rettegett malária elleni küzdelemre. A malária ellen annak idején hiábavaló volt az egyiptomiak minden orvossága is.

A múlt század óta, amikor a kininnek a kina cserjéből nyert kivonatát gyógyítási célokra felfedezték, hatalmas gyógyító eszközzé vált ez a tropikus és szubtropikus országokban.

A legutóbbi időben a kinin fontos szerepe még inkább előtérbe nyomult, mint ezt a Népszövetség Malária Bizottságának jelentései is megállapítják. A jelentések szerint a legalkalmasabb kezelés, a mellyel a malária ellen védekezni lehet, 5—7 napig 1—1.3 gramm kinin napi adagolása; ugyanezzel az eljárással kezelhetők a visszaesők is. Megelőzőként napi 0.4 gramm kinint ajánl a bizottság a maláriaveszély hónapjai alatt.

A Sport és Kritika

a pénteki gazdag sportműsorra való tekintettel szombaton reggel a szokott időben megjelenik és teljesen pontos beszámolót ad az A) liga valamennyi mérkőzéséről, különös tekintettel a nagy érdeklődéssel várt AMEFA—Rapid meccsre. Természetesen a B) liga kerületi bajnokság, stb. mérkőzéseit is kimerítően ismerteti a sportlap, amely minden elárulótól helyen kapható.

Romániából és Németországból érkezett a legtöbb külföldi vendég Budapestre

Budapest. A budapesti Magyar Gazdaságkutató Intézet most tette közzé összefoglaló jelentését Magyarország 1939. évi idegenforgalmáról. A jelentés a legmodernebb tudományos kutatómódszerek alapján készült és rendkívül érdekes statisztikai adatokkal világítja meg az idegenforgalom múltévi helyzetét.

A jelentésből kitűnik, hogy az elmúlt év idegenforgalma a vendéglátó iparok foglalkoztatottsága szempontjából megközelítette az eddig legkedvezőbb 1937-es év idegenforgalmát.

Az elmúlt évben 268.762 idegen érkezett a magyar fővárosba, akik összesen 892.109 éjszakát töltöttek Budapestén.

A külföldi országok közül a legtöbbben Németországból és Romániából látogattak el Budapestre. A Lengyelországból és Svédországból érkezett utasok száma jelentősen emelkedett, míg legjobban csökkent az Amerikából, Angliából és Franciaországból érkezett utasok száma.

A Balaton melletti fürdőhelyeket 96.965 idegen kereste fel, akik 1.633.493 éjszakát töltöttek el a Balaton mellett. A balatoni fürdőhelyek közül a beföldiek Hévízre keresték fel a legnagyobb számban, míg a külföldiek Siófokra, Hévízre, Balatonlelre, Balatonalmádira és Balatonföldvára látogattak el leggyakrabban. A vidéki városok közül a beföldi utasok számát tekintve, Egernek és Sopronnak volt a legtöbb vendége, a külföldiek pedig legnagyobb számban Sopront és Debrecent keresték fel.

KÖZGAZDASÁGI KÖZLÖNY

Több árucikk árának emelését kérték a nemzetgazdasági miniszteriumtól

Számos kérdés vár megoldásra a március 4-iki törvény alkalmazásával kapcsolatban

Bucuresti. I jelentés szerint a nemzetgazdasági miniszteriumban behatóan foglalkoznak két fontos kérdés megoldásával. Az egyik az árak, a másik pedig az ellátás kérdése, amelyek egyébként szoros összefüggésben vannak egymással.

Az árak kérdése szoros összefüggésben van a március 4-iki törvénnyel, illetve annak alkalmazásával. Ennek a kérdésnek egy részére legutóbb az Aradi Közlöny is rámutatott, az Aradi Kereskedelmi Testület választmányi üléséről szóló beszámolójában. Mint említettük, ezen az ülésen a kereskedők gyakorlati példákat soroltak fel a törvény alkalmazásával kapcsolatban nehézségekről, amelyeket főképpen az újabb árukészletek beszerzésekor állanak elő. Gyakran előfordul ugyan is, hogy valamely kereskedő nagyobb készlettel rendelkezett egy bizonyos árucikkből és utolsó megrendelését február elején eszközölte. Időközben a gyár esetleg február végén emelte az árakat, a kereskedő újabb rendelésre viszont csak áprilisban kapta, de azt csak a március 4-iki áron adhatja el, ezt az árat viszont annak idején, még

a február elején érvényben volt alacsonyabb beszerzési ár alapján állapította meg. A gyártó viszont nem kérheti a február elejeli ár érvényben tartását, mert hiszen a gyár áremelése is törvényes, tekintettel arra, hogy az még március 4-ike előtt történt. Mindezekre való tekintettel kérték az aradi kereskedők az ügyben a sürgős megoldást a nemzetgazdasági miniszteriumtól.

Ettől függetlenül a miniszterium elé más kérdések is kerültek. Így például az utóbbi időben egyre több kérés érkezik a legfelsőbb kartell-tanáchoz az árak emelésének engedélyezésére vonatkozóan.

A miniszteriumban most a különböző cikkek árának megállapításán dolgoznak és az új árakat fokozatosan közlik a nyilvánossággal. Az árak megállapításánál összhangba igyekeznek hozni a gyárak, a kereskedők és a fogyasztók érdekeit.

Május 10-én jár le az a határidő, ameddig a gyárak és a nagykereskedők be kell, hogy adják kimutatásaikat az árukészletekről és az árakról, úgy hogy a miniszterium ezekkel a kimutatásokkal új adatok hírtokába jut.

Gyarapodik Arad megye élőállatállománya

— Az arad megyei állatorvosi hivatal kimutatása —

Az arad megyei állatorvosi hivatal kimutatása szerint Arad megye állatállományában az elmúlt év folyamán gyarapodás állott be.

A kimutatás egyébként a következő: 60.514 ló, ami meghaladja az 1938. évi állagot, 87.455 szarvasmarha az 1938. évi 65.197 szarvasmarhával szemben, 115.167 bárány, ami szintén meghaladja az 1938. évi állományt, 148.709 sertés az 1938. évi 132.753 sertéssel szemben, 949.686 szárnyas az 1938. évi 811.793 szárnyással szemben, 13.954 méhkas az 1938. évi 12.929 méhkasal szemben, valamint 45.151 kutya.

Az állatállomány gyarapodása nagymértékben annak tudható be, hogy a megyei állatorvosi hivatal működésének révén különbö-

ző oltásokkal sikerült a különböző állatbetegedéseknek elejét venni, illetve ezeknek a megbetegedéseknek számát csökkenteni. Az állatorvosi hivatal kimutatása szerint Arad megyében 1939. folyamán összesen 77.288 különböző oltást eszközöltek az állatokon. Ezeknek az oltásoknak céljaira a megyei prefektúra 125.000 lei segélyt folyósított.

Az 1939. folyamán pusztított állatbetegségekről az állatorvosi hivatal a következő kimutatást állította össze: A különböző betegségek következtében Arad megyében 339 szarvasmarha, 180 sertés, 1 ló, 44 bárány és 98 kutya pusztult el. Az egész állatállomány adatait véve figyelembe, megállapítható, hogy a veszteség minimális.

Behozták az ország nagyrészében az elmaradt vetéseket

— Egyes megyékben nagyobb lesz a bevetett terület, mint a múlt évben —
Hársfahánccsal helyettesítik a raffiát —

Bucuresti. A földművelésügyi miniszteriumban nagyjelentőségű értekezlet volt, amelyen a megyei megbízottak is részt vettek. Az értekezleten összesített adatokból kitűnik, hogy a kedvezőtlen időjárás és más nehézségek ellenére, amelyek miatt egyes megyékben eikés tek a mezői munkálatok, a bevetett terület az idén erősen megközelíti a rendes években bevetett területeket. Serban Mihail miniszter Marostartomány mezőgazdasági helyzetének ismertetése során kijelentette, hogy ezen a vidéken a vetések helyzete különösen kielégítő. Ősszel éppenny elvégezték a vetéseket, mint más években, a tavaszi munkálatok haladásának útjára pedig arra a reményre jogosít, hogy egyes megyékben az idén nagyobb lesz a bevetett terület, mint tavaly. Az aldunál tartomány helyzetéről A. Franzescu igazgató számolt be, aki közölte, hogy Brăila megyében eddig az előirányzott területnek 90 százaléka vetették be, viszont más megyékben, Ismail megye kivételével, főként a helyi hatóságok kellő erélyének hiánya miatt, az eredmény kevésbé kielégítő. Putna, Bacău, Neamt és Baia megyékben

a takarmányhiány miatt komoly veszélyben forog a föld megművelése.

Neamt megyében a katonaság bevonása enyhít

telt a helyzeten. Bacău megyében pedig, ahol az igavonó barmok hiányának pótlására 14 ezer tehenet fogtak be munkára, rövidesen az új lóhere és lucernatermésével megszűnik a takarmányhiány.

A takarmányhiányra való tekintettel, valamint a kivételes idők miatt, a földművelésügyi miniszterium erre az évre megengedte az erdőben való legeltetéseket.

az előírt óvatossági intézkedések kötelező betartása mellett, hogy az állatok kárt ne tegyenek a faállományban. Dâmbovitamegyében a mezőgazdasági helyzet kielégítő. Vlasceamegyében a sok áradás késleltette ugyan a mezői munkálatokat, de most olyan erős útemben folvik a munka, hogy a tengerivetés nemcsak eléri a tavalyi területet, hanem helyenként nagyobb is lesz. Végül a szőlőtermelők panaszára, hogy egyre jobban érezni a kötöző raffia hiányát, a földművelésügyi miniszterium intézkedett, hogy a szövetekezeti és szőlészeti szindikátusi központ a CAPS-tól megfelelő mennyiségű és áru hársfahánccal szerezzen be a raffia helyettesítésére.

— Gabonaárak. Az aradi hetiplacon csütörtökön a következő gabonaárak alakultak ki: Buza 670—680 lei, tengeri 560—580 lei.

Cadum kenőcs meggyógyítja a pattanásokat

Cadum kenőcs megszünteti a pattanásokat és eltünteti azokat. Utána a bőr és barmosok arcából marad. A bőrbetegségekből származó szenvedéseknek elejét veheti, ha idejében használja e csodás szert. Azonnal megszünteti a viszketettségét, enyhíti és gyógyítja minden bőrgyulladást vagy irritációt. Cadum kenőcs felülmulthatatlan kiütések, sebek, pattanások, csalánkiütés, rüh ótat, furunkulus, bőrhámlás, aranyér, és rovarcsípések ellen.

Megkezdődtek

a román-török gazdasági tárgyalások

Ion Christu külkereskedelmi miniszter kihallgatáson fogadta a Bucurestibe érkezett török gazdasági küldöttség tagjait. A román-török gazdasági tárgyalások egyébként már tegnap megkezdődtek. A román tárgyalóbizottság elnöki tisztségét Pauro Logadi miniszteriumi vezetőtükár tölti be.

A 2 százalékos illeték alkalmazására használt fizetési jegyzék-könyvecskék látta moza

Az aradi kivételei pénzügyigazgatóság újból felhívja az érdekelteket figyelmét arra, hogy a pénzügyminiszterium rendelete értelmében a pénzügyigazgatásagon látta mozaítani kell azokat a fizetési jegyzék-könyvecskéket, amelyeket a 2 százalékos nemzetvédelmi illeték alkalmazásánál használnak.

— A vállalati igazgatók és felügyelőbizottsági tagok jövedelme után fizetendő aránylagos illeték. A pénzügyminiszterium közlése értelmében a vállalati igazgatók és felügyelőbizottsági tagok járandóságai után esedékes aránylagos illeték május 15-ig róható le birságmentesen.

— A napraforgóolaj maximális ára. Az aradi megyei prefektúra közli: Az üzérkedés leküzdésére létesült kormánybizottság 2580—1940, számú rendeletével felhívja az érdekelteket figyelmét arra, hogy a nemzetgazdasági miniszterium rendelkezésének megfelelően az összes napraforgóolajgyárak kötelesek a kereskedők részére a 100 kg.-on felüli napraforgóolajmennyiségeket készpénzfizetés esetében kg.-ként 46 lejért eladni. Ez az ár a gyártási helyen értendő. Kivételt képeznek a bucaresti gyárak, amelyek ugyancsak a gyártási helyen 50 lejért adják a napraforgóolajukat.

— Megkezdik a kereskedők céhekbe tömörítésére vonatkozó törvényjavaslat tárgyalását. Bucuresti-i jelentés szerint a parlamenti szakbizottságok két hét múlva megkezdik a kereskedelmi céhek megszervezéséről és működéséről szóló törvény tárgyalását. A kereskedők és nagyiparosok megszervezésére vonatkozóan Bucurestiben egyébként Ion Bujolu, a NUF kereskedelmi és ipari tagozatának vezetőtükára elnöklével már folytatólagos megbeszélések és ezeken résztvevő Moldovan Victor, a NUF vezetőtükára is.

— Hivatalos megállapítás szerint a gyapjuszövetek ára 32 százalékkal, a pamutszövetek ára 87 százalékkal drágult. Amióta a világi háborúba keveredett, leg azoknak az iparcikkeknek az árai drágultak meg, amelyeket külföldről beszerzett nyersanyagokból állítanak elő. Ennek az a magyarázata, hogy ezeknek a nyersanyagoknak a világpiacon árai is jelentősen megnövekedtek, másrészt pedig nehezebben lehet beszerezni ezeket és így a gyárak is másképp számítják az ilyen külföldi nyersanyagokból előállított árucikkek árait, mint azokat, amelyeket könnyen beszerezhető, belföldi nyersanyagokból gyártanak. Ilyen külföldről beszerzendő fontos nyersanyag a pamut. Az amerikai pamutszállítványok lassanként elakadnak, az egyiptomi pamut elsősorban a hadviselő Angliának van szüksége, a török pamut pedig minőségben messze elmarad a többiek mögött. A külkereskedelmi és fizetési viszonyok is megnehezítik a mindennek aztán az a következménye, hogy a pamut behozatala ezen nehézségbe ütközik. A gyapjúnál már némileg könnyebb a gyárak helyzete, mert itt jelentékeny mennyiségű belföldi nyersanyaghoz is hozzájutnak, noha a finomabb minőségű szöveteket külföldi forrásból készítenek. Mindenesetre a posztógyáraknak legalább megvan a lehetőségük arra, hogy az olcsóbb minőségű gyapjuszövetekhez belföldi nyersanyagot használjanak fel. A pamutfeldolgozó és a gyapjuszövet gyártóknak ez az egymástól elvárt helyzete az árak alakulásában is kifejezésre jut. Az elmúlt év január havától az idén január haváig a gyapjuszövetek gyári ára, mindennek közteher leszállításával 32 százalékkal emelkedett, míg ugyanezen idő alatt a pamutszövetek árai csak 16 százalékos. Természetesen az árut terhelő megnövekedett adók és illetékek hozzászámításával az árak drágulása ennél még sokkal nagyobb. Jellemző, hogy a műselyemárak aránylag kevésbé drágultak, aminek okát abban leljük fel, hogy a műselyem előállításához szükséges nyersanyag: a fából előállított cellulóz bőségesen akad az országban is.

Mindig fiatalok...

Vannak hölgyek,
akik éveik dacára,
nem öregszenek

MIÉRT?

Nagyon egyszerű, mert szervezetük jól működik, mert szervezetük nincs megmérgezve. Az állandó ifjúságnak nincs más titka. Hogy az ifjúságot és egészséget megtartsuk ki kell választanunk szervezetünkben a mérgeket és salakokat, abban a mértékben, ahogy képződnek, azaz állandóan, így megakadályozzuk felhalmozódásukat és vérünk megmérgezését. A vér feladata az, hogy eljuttassa az életerőt összes szerveinkhez, azonban ha túl van terhelve mérgező anyagokkal, csak zavarokat és betegségeket okoz.

NE VÁRJON HOLNAPIGI HA AZ EGÉSZSÉG ÉS IFJUSÁG ELTÜNT. NAGYON NEHÉZ ISMÉT VISSZAHOZNI

Akadályozza meg szervezete megmérgezését Urodonal használatával, ez a készítmény egyszerű méregtelenítő szer. E Faivre professzor emlékeztető munkájában kijelenti: „Az Urodonal megvédi az artritikusokat a környező veszedelmektől, biztosítja számukra a rendszeres kiválasztást, enyhíti a megfeszült véredények ellenállását, megszünteti a

reumatikus és izületi fájdalmakat, megszünteti a lélekezési nehézségeket és a színyomást. Megtisztítja a vért szabályozza a belső kiválasztási mirigyek munkáját, visz szabadja a test és szellem rugalmasságát, mert a vér ellátást és a vérkeringést könnyebbé és szabályosabbá teszi. Csakis méregtelenítéssel érhetjük el a megifjodást.

URODONAL MÉREGTELENÍTŐ ÉS MERIFJÍTJA A SZERVEZETET

Chatelain készítmény
Megbízható márka

Kapható gyógyszerárakban
és drogériákban

Románia eddig csak egyötödrészen vette igénybe a huszéves angol áruhitelt

— A fennmaradó részért a CFR vesz anyagot —

Bucurestiből jelentik: A múlt év májusában létrejött román-angol gazdasági szerződés, mint ismeretes, öt és félmillió font huszéves áruhitelt biztosított Romániának angol áruk vásárlására. E hitel keretében Románia a múlt évben gyógyszereket s textilárakat vásárolt, azonban ennek a hitelkeretnek eddig csak mintegy 20 százalékát vette igénybe. Külföldi lapjelentések szerint most Londonban tárgyalások folynak, hogy az öt millió fontos hitel keretében Románia Angliából vasuti anyagokat vásároljon. A vásárlások lebonyo-

lítására Perieteanu, a CFR elnökének vezetésével bizottság utazott Londonba.

A CFR külföldi vagonvásárlásai azért váltak szükségessé, mert a belföldi vagon- és mozdonyépítő vállalatok nyersanyaghiány és a nemzetvédelemmel kapcsolatos szállítási miatt csak részben tudnak eleget tenni a megnövekedett szükségletnek. Londoni híradás szerint a tárgyalások a román-angol új fizetési egyezmény megkötésére folyó tárgyalásokkal párhuzamosan folynak és előreláthatólag a mindkét irányban folyó tárgyalások rövidesen eredményes befejezést nyernek.

Csak miniszteri engedéllyel emelhetők a március 4-iki árak

Az aradi kereskedelmi és iparkamara hivatalosan közli, hogy nemzetgazdasági minisztérium értesítése szerint azokban az esetekben, amikor különböző okok miatt a március 4-iki árak emelésére kényszerülnek a kereskedők, mint például az azóta életbeléptetett pénzügyi törvények által okozott helyzet következtében, vagy

pedig a külföldről hozott áruk beszerzési árának emelkedése folytán, kérhetik a minisztériumtól az árellenőrzésről szóló március 4-iki törvény 17. és a végrehajtási rendelet 20. szakasza alapján az árak emelését. Aki azonban a miniszter előzetes engedélye nélkül emelné az árakat, kártörtétele el.

A március 4-iki árjegyzék benyújtandó a kamarához is

Az aradi kereskedelmi és iparkamara felhívja a kerületéhez tartozó összes kereskedelmi és ipari cégeket, melyek a termelés fokozásáról és az árak ellenőrzéséről szóló március 4-iki törvény alapján benyújtották a polgármesteri hivatalhoz március 4-iki árjegyzéküket, ezt az árjegyzéket példányban adják be május 15-ig a kamarához is, saját érdekükben.

== Felemelték a polgári lakosság szükségletének fedezésére megszabott nyersbőrmenyiség kvótáját, Mint ismeretes, a hazai bőripar nyersanyaggal való

ellátását törvényileg szabályozták. A törvény végrehajtási utasítása és külön miniszteri rendeletek után felosztották a különböző célokat szolgáló gyáranyagokhoz szükséges nyersanyagellátást, különösen a nyersbőrt. A nemzetgazdasági minisztérium legújabb rendelkezésével a polgári lakosság szükségletének fedezésére megszabott nyersbőr kvótáját felemelték. A rendelet szerint a 16 kg.-ot meghaladó ökör-, bika-, tehén- és növendékmarhabőrökből a polgári lakosság részére készített árúk nyersanyagkvótáját az ország egész termelésének 25 százalékára emelték.

== A kivitel árak ellenőrzése. Az UGIR külön osztályt létesít a kivitelre kerülő ipari cikkek exportárainak ellenőrzésére. Ezt az ellenőrzést a külkereskedelmi minisztérium felhatalmazása alapján gyáro- rolják.

AZ EMGE
aradi fiókjának
közleményei

Gyümölcsstermelőkhöz!

Elérkezett a gyümölcsfák rügyfakadás utáni kártevők elleni védekezési permetezések ideje. A téli, azaz rügyfakadás előtti permetezések a kártevők egyrésze bár elpusztult, de tekintettel arra hogy a rovarvilág egyrésze nem a fán, hanem a talajban telel át, így a téli permetezések őket megkímélik. A gyümölcsstermelő gazdák közül nagyon sokan egyáltalán nem permeteznek és így az ilyen nem gondozott kertek valóságban tenyésztői a kártevő rovaroknak. Megjön a tavasz, az életrekelő rovarvilág munkához lát és elárasztják, ellenük a rendszeresen kezelt kertetek is.

Az almánál, körténél, szilvaféléknél, ha szükséges a cseresznyénél is, a virágszirmok lehullása után permetezzünk rágó kártevők ellen gyomorméz permetszervel. A permetező anyagot mindjárt ugy készítjük el hogy a gombabetegségek ellen is hatása legyen. Fél kg. kékítő feloldandó 5 ltr vízben fél kg olított mézből 5 liter víz hozzáadásával mézszel készí- tendő, jól elkeverve. Ez az 5 liter mézszelét hozzá-adjuk a már előre kimért 90 liter vízhez, amit szintén jól összekeverünk. Az így elkészített meszesvízhez foly- tonos keverés mellett hozzákeverjük az 5 liter kékítő- oldatot. Így kapunk félszázalékos hordói levet. Ehhez a hordói léhez hozzá kell adni 20 deka arzénos anyagot, ami Arzola, Darzin név alatt van forgalomban. A hordói léhez való keverését ugy végzzük, hogy egy kisebb edénybe kimerünk 4-5 liter hordói levet és az arzénos anyagot benne jól elkeverjük és a végén visszazöntjük folytonos keverés mellett a kádba.

Az így elkészített permetszervel a fenyvegő gombabetegségek ellen is, ugyszintén az összes rágó kártevők ellen is hatásos óvszer. A permetezést alaposan végre kell hajtani, hogy abból ne csak a lombot kapjon, hanem az ágak is és a törzs is ködsze- rűen szóró permetezővel. Ha arzénos anyag nem vol- na beszerezhető, helyette a félszázalékos hordói léhez lehet használni, 100 liter hordói léhez számítva 1 liter mézszelítőzetet, mert a jól elkészített mézszelítőnek is megvan a rovarölő hatása.

Alma, szilvamoly-pillék, pókháló hernyó lepkéje, nagy- és kis faragólepke, szőlőmoly pillének az öss- szefogásánál nagyon jól beváltak a már bemutatott lepkefogó lámpák. Kis üzemműköddel működik és sok esetben már az első használati napon kifizezi magát. Utánkészítés végett, vagy megrendelés végett meg- tekinthető az EMGE aradi irodájában, vagy a Legumá magkereskedésnél. Egy darab ára 200 lei.

Nagy figyelem fordítandó a levéltetvek fellépésére is. Amint azok jelentkeznek, azonnal fel kell lépni ellenük bőrméreg permetszervel. Dohányluz kivona- t, Toxilin, Tutokil, Nicotiannoc név alatt forgalom- ban levő permetszerek hígított oldatával. Utasítás az anyag csomagolásánál mellékelve van.

BIRÓ PÁL

== Mire mennyi bélyeg kell? A bélyegtörvény legújabb módosítása következtében még a szakembe- rek is a legnagyobb körültekintéssel tudnak csak arra a kérdésre felelni, hogy mennyi bélyeg, vagy illeté- ket kell leróni az egyes ügyletek vagy okiratok után? A kereskedő, az iparos, a vállalkozó, a bank, az ügy- véd, akinek minden nap többször is különböző okira- tot kell felbélyegeznie, öt-hat törvényben is kénytelen utánanézni és azonkívül még számításokat is eszkö- zölni, hogy megállapíthassa a megfelelő illetéket. A Kereskedők Lapja most megjelenő számában megkez- di a bélyeg- és illetéktörvény teljes magyar szövegé- nek leközlését és ezzel nagy szolgálatot tesz olva- sóinak. Ugyanez a szám pontos ismertetést közöl a- ról is, hogy miképpen kell a május havi statokat ki- állítani, közli az adóamnestiára vonatkozó legújabb rendelkezéseket, a bírságok kedvezményes fizetéséről szóló törvény végrehajtási utasítását és még számos más rendkívül aktuális törvényt, rendeletet és intézke- dést, amelyeket minden kereskedőnek és iparosnak ismernie kell. A „Kereskedők Lapja” fiókkiadóhivata- la: Arad, Str. Horia 10., telefon 25-39. Előfizetési ára egy évre 700 lei.

== A „Consum” legújabb száma a jubiláris év ke- retében a hazai bőripar huszéves fejlődésének történe- tét ismerteti. A főbb cikkek címei a következők: az öt és félmillárd fontos angol hitel keretében Románia vasuti gördülőanyagot vásárol Londonban, Európán- tul is kiépíti Románia nemzetközi légitforgalmi kapcsola- tait a LARES, A Mica aranybányavállalat szachar- minchélt leles nyereségét realizált az elmúlt izle- évben. A második negyedévi importengedélyek kiadása- nak ügyében megkezdte munkálatait a kontingenlási bizottság. A múlt évben szanált Credit Minier az idén már hatszázalékos osztályokot fizet. Kilencven ezer lei- re emelte a Soia S. A. a szójaból vagononkénti átvé- teli árát. Budapesten előrehaladó román-magyar gazdasági tárgyalások folynak az új fizetési egyez- meny megkötése és a két ország közötti külkereske- delmi forgalom kimélyítése érdekében. Adóügyi kérdé- sekben részletes felvilágosításokkal szolgálnak a Con- sum adóikkal, amelyek különösen most, az adóév elején bírnak különös fontossággal. A legújabb válla- lati események, közszállítások, cégváltozások első for- rásból olvashatók a Consum-ban. Kérjen ingyen mu- tatványszámot a kiadóhivaltól: Kolozsvár, Str. Re- gina Maria No. 48.

A Magyar Népközösség pünkösdi hangversenye a Kulturpalotában

kiváló szereplők közreműködésével. Belépési igazolványok a kerületi vezetőknel és a központi irodában szombat estig átvehetők. Kezdeté vasárnap d. u. 6 órakor.

Rádióműsor

— Romaniai idoszamlás. —

Magyarnyelvű hírek

8.30: Reichsender Böhmen (269,5 m. és 21 m. röv. hull.). 18.30: Reichsender Böhmen (269,5 m. és 31 m. röv. hull.). 18.50: Pozsony (298,8 m.) 19.50: Radio-Románia (364,5 m.) 20: Radio-Toulouse (228,6 m.) és Marseille Provence (400,5 m.). 20: Reichsender Böhmen (269,5 m. és 31 m. röv. hull.). 20.55: Róma II. (244,3 m.) és Róma RII (221,15 m.). 22.15: London National (261,1 m.) és GSA (49,59 m. röv. hull.) GRX (30,96 m. röv. hull.). 23.15: Reichsender Böhmen (269,5 m. és 31 m. röv. hull.). Pozsony (298,8 m.). 23.45: Belgrád (437,3 m. és 49,2 m. röv. hull.). 23.45: Nice PII (253,2 m.) és Marseille Provence (400,5 m.) 23.50: Besztercebánya (766,3 m.).

PÉNTEK, MAJUS 10.

Bucuresti. Radio-Romania. 12: Időjelzés, vizá-lásjelentés, háztartási és orvosi tanácsok, 12.10 Indulók és himnuszok lemezek, 12.25: Grigoras Dinicu zenekara, 13.20: Időjelzés, vizá-lásjelentés, művészeti, kulturális és sportközlemények, 13.30: Victor Predescu zenekara, 14: Hírek, 14.20: A zene folytatása, Alexandru Grozuta énekével, 15: Különléle közlemények, 19: Időjelzés, időjárásjelentés, 19.02: Katonaze-ne lemezek, 19.55: N. Iorga professzor előadása a május 10-iki ünnepek jelentőségéről, Majd: a Carmen korálkorus, 20.45: Hírek, 21: A rádió zenekara, Serban Tassian ének-számaival, 22.10: Hírek, sportközlemények, 22.30: Román zene lemezek, 23.45: Hírek külföldre franciául, németül, angolul és olaszul.

Budapest I. 7.40: Ébresztő, torna, hírek, közle-mények, hanglemezek, éntrend, 11: Hírek, 11.20: és 11.45: Felolvasás, 13.10: H. Vebröcs Ju-lia zongorázik, 13.40: Hírek, 13.55: Vándorné, Szathmáry Aranka énekel zongorakísérettel, 14.20: Időjelzés, időjárás és vizá-lásjelentés, 14.30: Rácz Zsiga cigányzenekara, 15.30: Hi-rek, 17.15: Diákféltóra, 17.45: Időjelzés, időjárás jelentés, hírek, 18.45: Országos Postaszene-kar hangv. 19.45: Gyermekektől üzenet, 19.50: Közvetítés a külön tudakozóból, 20.05: Liszt: IX. magyar rapszódia hanglemezről, 20.15: Hi-rek, 20.30: Az Operaház előadásának közvetíté-se, Manon Lescaut, I. felvonás után: Külvív negyedóra, A II. felvonás után: Hírek, időjá-rásjelentés, 24: Hírek német, olasz, angol és francia nyelven, 0.20: Bura Sándor cigányze-nekara muzsikál.

Budapest II. 19.50: Lovászi Ferenc cigányzene-kara, 20.30: Gyorsirótanfolyam, 21: Hírek, 21.25: Repedt csupor, Bözödy György elbeszélé-se, 21.50: Magyar és külföldi tánclemezek, 22.45: Időjárásjelentés, 22.50: A rádió szalonze-nekara,

Belgrád, 13: Népdalok, 13.45: Lemezek, 15: Kar-ének, 18.45: Népdalok, 19.20: Táncczene, 20.40: Népies zene, 22.10: Nuri-Razics Bahrija éne-kesnő, 21.40: Rádiózenekar, 23: Laczkovich János dr. orgonál, 23.30: Lemezek.

SZOMBAT, MAJUS 11.

Bucuresti. Radio-Romania. 12: Időjelzés, vizá-lásjelentés, háztartási és orvosi tanácsok, 12.10 A világ nagy énekeseinek lemezei, 12.50: Ope-retgyelegek lemezek, 13.20: Időjelzés, mű-vészeti, kulturális és sportközlemények, 13.30:

A „Luceafarul” zenekar, 14: Hírek, 14.20: A zene folytatása, 15: Különléle, közlemények, Radio-Romania, 18: Az Országör szervezet órája, 19: Időjelzés, időjárásjelentés, 19.02: Drámai és filmkrónika, 19.17: Operakórusok lemeze-ken, 19.50: Hírek magyarul,

Bucuresti. Radio-Romania. 20: Filozófiai profilok, Felix Ravaissou, Ion Petrovici tanár előadása, 20.20: Bernard Michel'n cselőzik, 20.45: Hírek, 21: Theodor Cosma hangversenye, 22.10: Hi-rek, sportközlemények, 22.30: Szórakoztató és tánclemezek, 23.45: Hírek külföldre franciául, németül, angolul és olaszul.

Budapest I. 7.40: Ébresztő, torna, hírek, közle-mények, hanglemezek, éntrend, 11: Hírek, 11.20 és 11.45: Felolvasás, 13.10: A rádió szalonze-nekara, 13.40: Hírek, 14.20: Időjelzés, időjárás és vizá-lásjelentés, 14.30: Hanglemezek, 15.30: Hi-rek, 17.15: A rossz log következményei, Ba-logh Károly dr. egyetemi magántanár előadá-sa, 17.45: Időjelzés, időjárásjelentés, hírek, 18.15: M. Névay Ilonka zongorázik, 18.45: Rádió-posta, 19.15: Pünkösdiárás Palócországnban, 20, 15: Hírek, 20.25: E. Fischer: Az Alpoktól délre, Szvlt hanglemezről, 20.45: Nem élhetek mu-zsikaszó nélkül, Móricz Zsigmond vigiátka, 22.40: Hírek, időjárásjelentés, 23.10: Toll Árpád cigányzenekara és a Rajkózenekar muzsi-kál, 24: Hírek német, olasz, angol és francia nyelven, 0.20: Magyar és külföldi tánclemezek.

Budapest II. 19.45: Mezőgazdasági félóra, 20.25: Nij verseiből Simonffy Margit ad elő, 21: Hi-rek, 21.25: Lemezek, 22.35: Időjárásjelentés.

Belgrád, 13: Lemezek, 13.45: Rádiózenekar, 15: Lemezek, 18.45: Népies zene, 19.20: Lemezek.

APRÓHIRDETÉSEK

A 69084. számú, 1938 július 18-án megjelent miniszteri rendelet alapján az apróhirdetések ára a következő módon állapítottat meg: Alkalmazást keresők, elvesztett, eltűnt egyének, vagy tárgyak hirdetése, fürdő és gyógyhely hirdetések szavankint 1 leu. Egyéb apróhirdetés szavankint 2 leu. A leuú rendezet értelmében az apróhirdetésekre az előző tizedesű

ELLÁTÁS

Ellátásra és gondozásra vennék idősebb nyugdíjas urinőt vagy urat, Str. Sf. Treime 4. 2342

ALKALMAZÁSI KERES

Többévi gyakorlatú gyermekgondozónői állást keresek, Cim a kiadóhivatalban, 2322

ALKALMAZÁST NYER

Felvétetik jó fizetéssel azonnalra megbízható mindeneső magánháza. Calea Victoriei 16.

Perfekt román irodai gyakornokot azonnalra akceptálunk. Ajánlatot „Gépírní tudó” jellegre a kiadóba kérek. 2367

Jóifűző mindenest éves bizonyítvánnyal 15-évre keresek, Str Cosbuc 34. Jelentkezés délelőtt 7-9-ig, délután 2-6-ig. 2303

LAKÁS

Butorozott szoba, esetleg teljes ellátással idősebb hölgy részére kiadó. Cimeket a kiadóba kérek. 2350

Butorozott szoba, fürdőszobahasználattal kiadó, esetleg ellátással, Str. Motilor 3b villanegyed (az újaradi ut mellett). 2350

Új házban kettőszobás, összkomfortos, másodemeleti, balkonos lakás aug. 1-től kiadó, Str. Oncu 18. 2341

Nagyobb egyszoba, konyhás lakást mellékhelyiségekkel keresek, Cimeket a kiadóba kérek. 2336

Egy vagy kétszoba, konyhás lakást keresek mellékhelyiségekkel, június 1-re, Cimeket ármegjelöléssel a kiadóba kérek.

Diskkrét, kapualatti bejárattal, összkomfortos, uccai, egyszobás lakás május 1-re kiadó, Esetleg butorozva, Str. Moise Nicoară 9. 2340

Kétszobás, előszobás lakás mellékhelyiségekkel június 1-ére kiadó, Str. Cojdu 15. 2287

Szép egyszobás lakást keresek (esetleg fürdőszoba nélkül) június, vagy augusztus 1-re, Cimeket a kiadóba kérek. 2310

VÉTEL-ELADÁS

Egy új díóháló elutazás miatt sürgősen eladó, Piata Luther No. 3., apart. 3. 2338

Drazslirozó üstöt, kisebb méretűt vennék, Weisz gyógyszerár, P. Aviam Iancu. 2352

Nagy, oszlopos furógép eladó, Str. Miron Costin 10. 2351

Eladók rendkívüli olcsón egyes butor-darabok és háztartási cikkek, Cim a kiadóban. 2355

SINGER varrógép

nagy, karikahajós, jókarban, eladó szabómesternek, esetleg könnyen átalakítható susztermesternek. Ára 4600 lei, Egy darab díófa-rörök, 3.30 cm, hosszú, 50 cm, vastag, két darab bodzafa-rörök 100 cm, hosszú, 40 cm vastag ugyanott eladó Csak választékkal válaszolok. Antal Iosif, Chisineu Cris, júdtul Arad.

Eladó

3-as Wertheim-kassza, 1 darab „Torpedó” írógép, Oxigéngyár. Telefon 15-05. 2316

KÜLÖNFELEK

Egy lömeneteli fűszerüzlet a főtéren eladó, vagy kiadó, Cim a kiadóban. 2305

Egy kis hold here, egész nyári hasznalatra bérbeadó, Nagy Mihály, a Halászcsárdával szemben. 2343

Harisnya szemfelszedést és stoppolást legolcsóbban készít harisnyakötőde Str. Moise Nicorari 1. 2195

Buttinger-cég

által mosott gallérok és fehérneműek Hozspodár-cég, Str. Eminescu 3. sz. üzletében átvehetők.

Dóka László

Keleni és belföldi perzsaszőnyegek, díóhálók modern ebédli, kombinált szobák, recamerék, varrógépek, amerikai írógépek, varrógépek, Planino, rövid keresztúros zongora és rövid zongora, Stingl-gyártmány, olcsón eladó. Veszünk teljes lakásberendezést, ékszerket Zs. logkölcsonit közvetítünk a temesvári zálogházba, előleget adunk, olcsón hozszabditunk Tempo bizományi üzlet Fischescher Eliz-palota.

I. Haas

új Ingatlanforgalmi Iroda, Bul. Dragalina 9.

Magán- és bérházakat ajánl. Háza-kat eladásra 300.000 leitől felfelé, Telkeket 30.000 leitől 300.000 lelig.

Gyümölcsöt, szőlőt, külön-böző nagyságban és árban.

MÉLTÁNYOS KÖZVETITÉSI DÍJ!

HATSÜHEK

Ingatlanforgalmi Iroda, Arad, Bul. Carol 46. (lakás ugyanott), telefon: 26-95, előnyös ajánlatok, 2.600 ezer: főtér melletti üzletes bérház, 2 nagy, 8 köznagy, több kislakás, elfelezhető 500 öl telek, jó jöv. 2.100 ezer: piactéri emeletes bérház, 2 üzlet, cca 40 m. front, 10 százalék jöv. 1.600 ezer: belvárosi emeletes sarokvilla, 2 kompl. nagylakás, kert, terraszok, 1.500 ezer: u. o. emeletes 2x3, 3x2 sz. fürdősz. lakások, 2 kislakás, jó jöv. 1.300 ezer: lantau-térnél bérház, több üzlet, 4x2, 4x1 sz., kompl. lakás, 10 százalék jöv. 1.100 ezer: körutnál emeletes, új villa, 2x3 sz., kompl. modern lakás 2 kislakás, 900 ezer: Gloriánál új, félemeletes, 2x3, 2x1 sz., teli lakás, pin-ce, fürdősz. kert, 850 ezer: belvárosi átíróház, 2x3, 2x2, 1x1 sz. teli lakás, pince, nagy front, jó jöv. 800 ezer: u. o. üzl. sarokház, 12 százalék hozam, 700 ezer: belv. mellett kettős telek épült üzl. sarokház, 3 lakás, pince, cca 10 százalék jöv. 600 ezer: u. o. 8 lakásos, új, pincézett, összközműves, jó hozam, 550 ezer: ánomásnál félemeletes, alapincézett, 11 bérlem. közm., 10 százalék jöv. 525 ezer: cottage-villa, 3 és 1 sz., fürdősz., parkettás lakások, pince, 460 ezer: Uraniahoz közel 1x3 sz., fürdősz. 3 kis lakás, közm., pince, kert, 450 ezer: ref. templomnál új, 2 bérlem. 430 ezer: körutnál renovált, 2x2, 1x1 sz., fürdősz. lakások, 380 ezer: szerb templomnál új, letház, 3 bérlem. pince, 350 ezer: viz. toronynál 3 sz., elő, fürdősz., kert, 300 ezer: pernyávi új, 6 lakásos, 340 öl gyümölcsös, 270 ezer: Sagunában 2x2 sz., alapincézett, közművek, kert, 240 ezer: ligetnél 6 lakás, pince, nagy front, 24 ezer jöv. 210 ezer: 4 sz. járat mentén, főuton, 5 lakásos sarokbérház, 180 ezer: II. ker.-ben 1x2, 4x1 sz. lakások, jó jöv. 160 ezer: grádistel 2 lakásos, gazd. épületek, kettős telek, 105 ezer: pernyávi 2 teli lakás, kert, Telkek, Pöldek, Szőlők.

Évtizedek óta működő darálmalom

HELYISÉGE

ugyanily cőra, vagy

MŰHELYNEK

kiadó, Str. Mărăsesti 71. szám. 2349

Legújabb jelentéseink:

Ujabb két és félmillió embert hivott fegyverbe Anglia

London. (Rador.) Az uralkodó csüörtökön aláírta azt a rendeletet, amelynek alapján valamennyi 19-36 éves angol férfi köteles jelentkezni a nyilvántartásba való felvételre. A katonakötelesek, akik ezekbe a korosztályokba

tartoznak, 2 millió 500 ezer főre tehető.

Csüörtökön reggel megérkezett az egyik skóciai kikötőbe a Namsosból elszállított brit csapatok első csoportja.

A szovjet kölcsönös segélynyújtási egyezményre tett javaslatot Finnországnak és Svédországnak

Newyork. (Rador.) A Christian Science Monitor stockholmi tudósítója hírt érdemlő helyről nyert értesülése szerint

a Szovjetunio javaslatot tett Svédországnak és Finnországnak ugyanolyan szerződés megkötésére, mint amilyeneket 1939-ben a Szovjet Esztországgal, Lettországgal és Litvániával kötött.

Ezt a javaslatot állítólag úgy Stockholmiban, mint Helsinkiben jelenleg tanulmányozzák. A tudósító ezenkívül még azt is jelenti, hogy a szovjet arra is tett javaslatot, hogy

közösen erősítsék és védjék meg az Aaland-szigeteket. Abban az esetben, ha ezt a javaslatot elfogadják, Oroszország hajlandó lenne Finnországnak visszaadni azokat a karéliei területeket, amelyeket az orosz-finn békeszerződés értelmében elfoglalt.

A tudósító ehhez a jelentéshez még hozzáfűzi, hogy Oroszországot nem töltötte el megelégedéssel Németország norvégiai térfoglalása és egyesek szerint Hitler a szovjetkormány közbelépésének hatása alatt mondott le arról, hogy megszállja Svédországot.

Összeesküvést lepleztek le Hollandiában

Róma. (Rador.) A holland eseményekről az olasz sajtó brüsszeli jelentés alapján azt írja, hogy a németalföldi riadalom igazi oka széleskörű összeesküvés volt, amelyet azonban idejekorán felfedeztek, de amelyet a kormány a legnagyobb titokban akar likvidálni. A kormány nem hajlandó nyilvánosságra hozni azt sem, hogy kik vannak belekeverve és milyen céljaik voltak, mert attól tart, hogy ez belső és diplomáciai zavarokat okozhat. A holland kormány elhatározott szándéka, hogy kitart a semlegesség mellett, már pedig ha nyilvánosságra hozná az összeesküvés részleteit, már magában véve ez is kockáztatná a semlegességet. Csak a királyné és a kormány néhány tagja tud az összeesküvés mozzatokról és részleteiről.

A holland szociálisták lapja a következőket írja: Legyünk tisztában azzal, hogy a háboru vérzivatarra rajtunk nem fog keresztülpölyögni, mert megtettünk minden biztonsági intézkedést ennek elkerülésére.

A holland hadsereg parancsnoksága rendeletet adott ki, amelynek értelmében az egész ország védelmét katonai parancsnokság alá helyezik.

A katonai hatóságok felhatalmazást kaptak olyan rendszabályok életbeléptetésére, amelyek háborus veszély esetén lehetővé teszik azokat a cselekedeteket, melyek a légitámadás hatályosságát biztosíthatják.

A holland véderő főparancsnokság megtiltotta, hogy a hajók a holland vizeket engedély nélkül használhassák.

Enyhülés állott be a belga helyzetben

Brüsszel. (Rador.) Politikai és diplomáciai körök megállapítják, hogy a helyzet kisényült. Ez azonban még mindig nem jelenti, hogy a bizonytalanság megszűnt volna. Belgium az óvintézkedéseket szintén a csúcpontra emelte és ez lehetővé teszi, hogy az

ország a nemzetközi helyzet feleménveit nyugodt határozottsággal kíséje.

Brüsszel. (Rador.) A Stefani iroda jelenti: Miután 48 órai nyugtalanság után az általános helyzettel kapcsolatban bizonyos enyhülés állt be. Illetékes körök nyugodtan tekintik az eseményeket.

Párisban nyilatkozott Koht norvég külügyminiszter

Páris. (Rador.) Koht norvég külügyminiszter, aki jelenleg Párisban tartózkodik, a sajtó képviselői előtt nyilatkozott és a következőket mondotta:

— Elsősorban a norvég nemzet köszönetét tolmácsolom azért a rokonszenvért, amellyel a szövetséges államok iránta viseltettek és amely a katonai segítségben jutott kifejezésre. Nem tudom azonban eltitkolni, hogy milyen szomorúsággal vettem tudomásul a szövetséges csapatoknak Középnorvégiában való behajózását. Londonban azonban úgy én, mint Ljunberg hadügyminiszter vezető katonai személyiségekkel folytatott tárgyalásokat és ezek meggyőztek bennünket arról, hogy a szövetségesek minden lehető elkövetnek, hogy a norvég csapatoknak tényleges segítségnyújtásnak országunk védelmében a közös ellenséggel szemben. Szükségesnek tartom, hogy azt

is közöljem, hogy én a jelenlegi háborút nemcsak Norvégiáért folyó háborúnak tekintem, hanem egy közös célért folyó háborúnak és nem csupán azokra az eszmékre gondolok, amelyek bennünket összefognak, de a kérdés katonai oldalára is, mert számításba veszem, hogy a jövőben Norvégiának sokkal nagyobb lehetőségei lesznek Németország legyőzésére. Eddig Németország határain belül küzdött, most meghaladta ezeket a kereteket. A harc nyílt és megnyerhető.

Ezután hangsúlyozta, hogy a norvégiai hadjáratot folytatni kell a győzelemig és a Norvégiában Németország lelett aratandó győzelem a végző győzelmet is jelenti.

Egy hozzáintézett kérdésre válaszolva a norvég külügyminiszter megerősítette, hogy a norvég királyi család továbbra is az országban tartózkodik, bár — bizonyos hírek hatása alatt —

azt a hitet keltették, hogy a király és családja Svédországba menekült. Ez azonban valótlan.

— Megtárgyaltam ezt a kérdést királyommal, akinek élete drága számomra, de a király így válaszolt: „Norvégia királya vagyok, itt maradok és harcolok.”

Az utánpótlásról nyilatkozva Koht kijelentette, hogy a norvég kormány erre már előzőleg gondolt és egy évre elegendő buzakészlet áll rendelkezésére, amit kizárólag Északnorvégiában halmoztak fel.

A narviki hadihelyzet

Berlin. (Rador.) A német véderő-főparancsnokság jelenti: Német harci repülőgépek Narviknál támadást intéztek ellenséges tengeri egységek ellen.

Egy 7000 tonnás csapatszállító hajót közep. nagyságu bombatalálat ért és a hajó elsüllyedt. Narviktól északra német csapatok eredményesen támadták az ellenséges csapatokat. A Skagerrakban egy angol tengerlatterítőt repülőgépek elsüllyesztettek. A nyugati hadszíntéren nem történt említésre méltó esemény.

Páris. (Rador.) Narvik környékén a hadműveletek a szövetségesekre nézve kedvezően folynak, azonban rendkívül lassan fejlődik ki a harc. A közelmúltban hajókon ideszállított csapatok jelentősen megnövelték a szövetséges csapatok létszámát. A németek visszavonulása itt nem a város felé történik, hanem a várostól keletre, a vasúti vonal irányában. Namsosnál a német csapatok nem tudnak könnyen előrehaladni, miután csak egy út van, amelyen a közlekedés rendkívül körülményes. Az itt működő norvég csapatok eredményes tevékenységet fejtenek ki és megnehezítik az ellenség előrenyomulását.

Páris. (Rador.) A Reuter jelentése szerint francia katonai körökben jelentik, hogy Norvégiában újabb szövetséges csapatokat szállítottak partra. A hadműveletek lázasan, de normálisan folynak. Narviknál minden arcvonalon érintkezést találtak a német csapatokkal, amelyek bár ellentállnak, fokozatosan visszavonulnak a szövetségesek nyomása alatt.

Stockholm. (Rador.) A norvég távirati iroda jelentése szerint a norvég csapatok a tűzérés és a légihaderővel folytatott szoros együttműködéssel szétzörték a Gredalen völgyében az ellenséges csapatokat.

London. (Rador.) A norvég hivatalos jelentés ezeket közli: Csapatunk berendezkedtek azokban az állásokban, amelyeket elfoglaltak. A namsosi szakaszon kisebb német különítmények nyomulnak északra felé. Ezek a különítmények előőrsökből állanak és előnyomulásukat kisebb harcok után megállítottuk.

LAPZÁRTA:

(Rador-ei-entések)

NÁPOLY. Olaszország királya és Abesszinia császára különvonattal Nápolyba érkezett, ahol megtekintette az olasz gyarmati kiállítását.

BERLIN. A francia sajtó most ad számot arról, hogy a francia „Emile Berlin” torpedóromboló Narvik kikötője előtt súlyosan megrongálódott a német repülőgépek bombázása alkalmával.

AMSZTERDAM. Szombattól kezdve ismét megindul a szokásos forgalom a holland vasúton.

KAIRO. Nemrég alakult meg az egyiptomi beadvénylovashadosztály, amely a nyugati sivatagban levő oázisokban fog szolgálatot teljesíteni. Ez a hadosztály puskákkal és kézilgránátokkal rendelkezik és guerilla-háborúra szervezték meg, valamint arra is, hogy háboru esetén északanként az ellenség hátsó összekötő vonalait zavarja, míg nappal láthatatlan marad.

VATIKÁNVÁROS XII. Pius pápa csüörtök délelben bucukihallgatáson fogadta Alfieri nagykövetet, aki Berlinbe távozik, ahol Attolico olasz követ utódja lesz.

LONDON. Az amerikai United Press távirati iroda londoni szerkesztője az esti elsőérettés alkalmával súlyos baleset áldozata lett és meghalt.

STOCKHOLM. A Skagerrakban egy francia torpedóromboló elsüllyesztette az 5000 tonnás „Australien” nevű dán hajót.

BRÜSSZEL. A belga kormány tegnap intézkedése szerint máától fogva minden kiadott belga utlevél vizumon kívül külön beutazási engedélyt szűkséges külföldiek részére, ha Belgiumba akarnak utazni.